

DET KONGELIGE
UTENRIKSDEPARTEMENT

Prop. 119 S

(2023–2024)

Proposisjon til Stortinget (forslag til stortingsvedtak)

Samtykke til ratifikasjon av avtale mellom EU, Island, Liechtenstein og Norge om en EØS-finansieringsordning for perioden mai 2021 – april 2028, avtale mellom Norge og EU om en norsk finansieringsordning for perioden mai 2021 – april 2028 og tilleggsprotokoll til avtalen mellom EØF og Norge, alle av 12. september 2024

Innhold

1	Innledning	5	6.2	Avtale mellom Kongeriket Norge og Den europeiske union om en norsk finansieringsordning for perioden mai 2021 – april 2028	19
2	Organisering og gjennomføring av forhandlingene	7	6.3	Tilleggsprotokoll til avtalen mellom Det europeiske økonomiske fellesskap og Kongeriket Norge	21
3	Utgangspunkt for forhandlingene	8	7	Økonomiske og administrative konsekvenser	23
3.1	Tidligere finansieringsordninger	8	7.1	Finansieringsordningene	23
3.2	Nye finansieringsordninger for perioden mai 2021 – april 2028	9	7.2	Markedsadgang for fisk og marine produkter	23
3.3	Markedsadgang for fisk og marine produkter	9	8	Konklusjon og tilråding	24
4	Forhandlingsresultatet	10		Forslag til vedtak om samtykke til ratifikasjon av avtale mellom EU, Island, Liechtenstein og Norge om en EØS-finansieringsordning for perioden mai 2021 – april 2028, avtale mellom Norge og EU om en norsk finansieringsordning for perioden mai 2021 – april 2028 og tilleggsprotokoll til avtalen mellom EØF og Norge, alle av 12. september 2024	25
4.1	Nye finansielle bidrag fra EØS/EFTA-statene til økonomisk og sosial utjevning i Europa	10		Vedlegg	
4.1.1	Ny EØS-finansieringsordning	10	1	Avtale mellom Den europeiske union, Island, Fyrstedømmet Liechtenstein og Kongeriket Norge om en EØS-finansieringsordning for perioden mai 2021 – april 2028	26
4.1.2	Ny norsk finansieringsordning	11	2	Avtale mellom Kongeriket Norge og Den europeiske union om en norsk finansieringsordning for perioden mai 2021 – april 2028	30
4.2	Markedsadgang for fisk og marine produkter	12	3	Tilleggsprotokoll til avtalen mellom Det europeiske økonomiske fellesskap og Kongeriket Norge	34
4.2.1	Forhandlingene om markedsadgang for fisk og marine produkter	12			
5	Vurdering av forhandlingsresultatet	16			
5.1	Finansieringsordningene	16			
5.2	Markedsadgang for fisk og marine produkter	17			
6	Nærmere om de enkelte bestemmelser i avtalene	18			
6.1	Avtale mellom Den europeiske union, Island, Fyrstedømmet Liechtenstein og Kongeriket Norge om en EØS-finansieringsordning for perioden mai 2021 – april 2028	18			

DET KONGELIGE
UTENRIKSDEPARTEMENT

Prop. 119 S

(2023–2024)

Proposisjon til Stortinget (forslag til stortingsvedtak)

Samtykke til ratifikasjon av avtale mellom EU, Island, Liechtenstein og Norge om en EØS-finansieringsordning for perioden mai 2021 – april 2028, avtale mellom Norge og EU om en norsk finansieringsordning for perioden mai 2021 – april 2028 og tilleggsprotokoll til avtalen mellom EØF og Norge, alle av 12. september 2024

*Tilråding fra Utenriksdepartementet 20. september 2024,
godkjent i statsråd samme dag.
(Regjeringen Støre)*

1 Innledning

Ved avtalene om utvidelse av Det europeiske økonomiske samarbeidsområde (EØS) i 2004, 2007 og 2013 og i forbindelse med fornying av ordningene fra 2009 og 2014, ble det opprettet finansieringsordninger som har som målsetting å bidra til økonomisk og sosial utjevning i EØS. I de siste avtalene ble styrking av bilaterale forbindelser mellom giver- og mottakerstatene inntatt som en likeverdig målsetting. Samtidig ble det inngått en tilleggsavtale om handel med fisk og marine

produkter. Finansieringsordningene og fiskeprotokollen fra 2014 opphørte 30. april 2021.

Den 16. juni 2022 ble det innledet forhandlinger med EU om nye finansieringsordninger og om handel med fisk og marine produkter for perioden 1. mai 2021 til 30. april 2028. Forhandlingene ble sluttført 30. november 2023 ved at partene paraferte:

a. avtale mellom Den europeiske union, Island, Fyrstedømmet Liechtenstein og Kongeriket

Samtykke til ratifikasjon av avtale mellom EU, Island, Liechtenstein og Norge om en EØS-finansieringsordning for perioden mai 2021 – april 2028, avtale mellom Norge og EU om en norsk finansieringsordning for perioden mai 2021 – april 2028 og tilleggsprotokoll til avtalen mellom EØF og Norge, alle av 12. september 2024

- Norge om en EØS-finansieringsordning for perioden mai 2021 – april 2028,
- b. avtale mellom Kongeriket Norge og Den europeiske union om en norsk finansieringsordning for perioden mai 2021 – april 2028, og
 - c. tilleggsprotokoll til avtalen mellom Det europeiske økonomiske fellesskap og Kongeriket Norge.

Samtidig paraferte EU og Island en tilleggsprotokoll om handel med fisk og marine produkter til avtalen mellom Det europeiske økonomiske fellesskap og Island.

Avtalene og tilleggsprotokollen ble formelt undertegnet 12. september 2024. Programperio-

den for finansieringsordningene 2014–2021 utløp 30. april 2021. Den tidligere tilleggsprotokollen om handel med fisk og marine produkter utløp samtidig. Det er derfor ønskelig at de nye avtalene trer i kraft så raskt som mulig. Det er i avtalene tatt inn bestemmelser om midlertidig anvendelse av avtalene i påvente av ratifikasjons- og godkjenningssprosessene i EU og samtlige medlemsstater.

Avtalene om de to finansieringsordningene nødvendiggjør bevilgningsvedtak. Det er derfor nødvendig med Stortingets samtykke til ratifikasjon i medhold av Grunnloven § 26, annet ledd.

Norske versjoner av avtalene følger som trykte vedlegg til proposisjonen.

Samtykke til ratifikasjon av avtale mellom EU, Island, Liechtenstein og Norge om en EØS-finansieringsordning for perioden mai 2021 – april 2028, avtale mellom Norge og EU om en norsk finansieringsordning for perioden mai 2021 – april 2028 og tilleggsprotokoll til avtalen mellom EØF og Norge, alle av 12. september 2024

2 Organisering og gjennomføring av forhandlingene

Forhandlingene ble fra norsk side ført av en forhandlingsdelegasjon oppnevnt ved kongelig resolusjon 4. desember 2020. Forhandlingsdelegasjonen ble ledet av daværende EU-ambassadør Rolf Einar Fife og besto av representanter fra Utenriksdepartementet, Finansdepartementet og Nærings- og fiskeridepartementet. Utenriks-

departementet har hatt sekretariatsfunksjon for forhandlingsdelegasjonen.

Utenriksministeren har vært ansvarlig for forhandlingene, og Regjeringen har gjennom forhandlingsprosessen løpende tatt stilling til hovedspørsmålene. Stortingets organer er blitt orientert.

Samtykke til ratifikasjon av avtale mellom EU, Island, Liechtenstein og Norge om en EØS-finansieringsordning for perioden mai 2021 – april 2028, avtale mellom Norge og EU om en norsk finansieringsordning for perioden mai 2021 – april 2028 og tilleggsprotokoll til avtalen mellom EØF og Norge, alle av 12. september 2024

3 Utgangspunkt for forhandlingene

3.1 Tidligere finansieringsordninger

Ved EØS-avtalens ikrafttredelse i 1994 ble det opprettet en låne- og tilskuddsordning med sikte på å bidra til økonomisk og sosial utjevning i EØS. Bidragsforpliktelsen varte fra 1994 til 1998. Ordningen innebar at EØS/EFTA-statene, som fra starten også omfattet Sverige, Finland og Østerrike, til sammen var forpliktet til å finansiere tilskudd på 500 millioner ECU/euro og rentesubsidier på lån på 1 500 millioner ECU/euro. Midlene gikk til utvikling og strukturtilpasning i Hellas, Irland, Nord-Irland, Portugal og Spania, og EØS/EFTA-statene la til grunn at ordningen skulle opphøre etter fem år. I 1998 fremmet imidlertid EU-siden krav om forlengelse, og rammene for en ny finansieringsordning for perioden 1999–2003 ble vedtatt av EØS-komiteen i mai 2000. Den nye ordningen innebar at ytterligere 120 millioner euro ble stilt til rådighet av de tre gjenværende EØS/EFTA-statene. Den norske andelen var 113,6 millioner euro.

Ved EØS-utvidelsene i 2004 og 2007 ble det opprettet nye finansieringsordninger. I tillegg til en ny EØS-finansieringsordning ble det fra 2004 også opprettet en særskilt norsk finansieringsordning, og i 2007 også to bilaterale samarbeidsprogrammer med henholdsvis Bulgaria og Romania. Ordningenes formål var å fremme økonomisk og sosial utjevning i et utvidet EØS. Mottakerstatene i EØS-finansieringsordningen var de tolv nye EU-medlemsstatene, dvs. Bulgaria, Estland, Kypros, Latvia, Litauen, Malta, Polen, Romania, Slovakia, Slovenia, Tsjekkia og Ungarn, samt Hellas, Portugal og Spania. Den norske finansieringsordningen omfattet kun de tolv nye EU-medlemsstatene. For femårsperioden fra 1. mai 2004 til 30. april 2009 stilte EØS/EFTA-statene til sammen 1 307 millioner euro til rådighet til økonomisk og sosial utjevning i de 15 mottakerstatene fordelt på om lag 1 250 prosjekter og fond. Norges samlede andel var om lag 1 270 millioner euro.

I 2009 ble finansieringsordningene fornyet for perioden fra 1. mai 2009 til 30. april 2014. I tillegg ble finansieringsordningene utvidet fra 1. juli 2013 som følge av Kroatias medlemskap i EU. Den

samlede finansielle rammen for perioden var 1 798,1 millioner euro. Norges andel var 1 754,3 millioner euro. På basis av fremforhandlede rammeavtaler ble støtten i denne perioden kanalisert gjennom programmer i stedet for enkeltprosjekter. Programmene ble utviklet av mottakerstatene, ofte med norske fagmyndigheter eller internasjonale organisasjoner (bl.a. Europarådet) som rådgivere, og ble vedtatt/godkjent av giverstatene. Det ble vedtatt støtte til i alt 150 programmer.

Programmene i Spania ble faset ut av EØS-finansieringsordningen 31. desember 2013.

I 2016 ble finansieringsordningene fornyet for perioden fra 1. mai 2014 til 30. april 2021. Programperioden ble utvidet fra fem til syv år, hovedsakelig fordi forhandlingene strakk seg langt inn i ny avtaleperiode. En periode på syv år ville sikre en mer forsvarlig utvikling og gjennomføring av programmene med de enkelte mottakerstatene. Totalt i syvårsperioden bidro EØS/EFTA-statene med 2 801,8 millioner euro. Norges andel var om lag 2 739,8 millioner euro. Som for tidligere ordninger, var formålet med ordningene å bidra til reduksjon av økonomiske og sosiale forskjeller i EØS og å fremme bilaterale forbindelser. Innenfor disse feltene la avtalen vekt på innovasjon, forskning og utdanning samt tiltak knyttet til klima, energi, miljø, lavkarbonøkonomi og justis- og innenrikssektoren, herunder asyl og migrasjonsfeltet. I tillegg mottok også sosial inkludering og fattigdomsreduksjon, kultur, godt styresett og fundamentale rettigheter støtte. Det ble også opprettet et særskilt fond på 100 millioner euro for regionalt samarbeid hvor hoveddelen skulle gå til sysselsettingstiltak for ungdom. Den resterende delen skulle gå til regionale samarbeidsprosjekter.

Under ordningene ble det vedtatt støtte til i alt 97 programmer og fond. Ordningen med involvering av norske fagmyndigheter og internasjonale organisasjoner (Europarådet, OECD og EUs byrå for fundamentale rettigheter) i programutviklingen og gjennomføringen ble videreført.

Da giverstatene og Ungarn ikke lyktes med å komme til enighet om en uavhengig fondsforvalter for sivilsamfunnsprogrammet, ble ingen

Samtykke til ratifikasjon av avtale mellom EU, Island, Liechtenstein og Norge om en EØS-finansieringsordning for perioden mai 2021 – april 2028, avtale mellom Norge og EU om en norsk finansieringsordning for perioden mai 2021 – april 2028 og tilleggsprotokoll til avtalen mellom EØF og Norge, alle av 12. september 2024

programmer gjennomført i landet. Dette var i tråd med de inngåtte rammeavtalene mellom Ungarn og givestatene.

I EØS-avtalens protokoll 38c om EØS-finansieringsordningen fremkommer det at avtalepartene ved utløpet av syvårsperioden på nytt skal vurdere behovet for å redusere de økonomiske og sosiale forskjeller i EØS. En slik vurdering, som konkluderte med at det fortsatt var behov for bistand til økonomisk og sosial utjevning, ble gjennomført av partene før forhandlinger om finansieringsordninger etter 2021 ble innledet.

I forbindelse med EØS-utvidelsene i 2004, 2007 og 2013 og ved fornyelsene av finansieringsordningene fra 2009 og 2014, ble det inngått avtaler mellom EU og henholdsvis Norge og Island om tollfrie importkvoter for fisk og marine produkter til EU. Kvotene som ble fremforhandlet for perioden 2014 til 2021 var gjeldende frem til 30. april 2021. I disse tilleggsprotokollene er det fastsatt at størrelsen på kvotene skal vurderes på nytt ved utgangen av denne perioden, idet det tas hensyn til alle relevante interesser.

3.2 Nye finansieringsordninger for perioden mai 2021 – april 2028

Norge er etter Regjeringens vurdering ikke formelt rettslig forpliktet til å videreføre finansieringsordningene etter utløpet 30. april 2021. Det er imidlertid i Norges interesse å medvirke til at mottakerstatenes økonomiske og sosiale utvikling fortsetter på en måte som bidrar til å utjevne forskjellene i EØS.

For Regjeringen var det avgjørende i forhandlingene at størrelsen på nye finansielle bidrag etter 30. april 2021 skulle være basert på en vurdering av hva som vil være rimelig, og at bidragene måtte stå i forhold til den innsats EU selv gjør overfor de samme mottakerstatene.

I tillegg til nivået på de nye finansielle bidragene har hovedspørsmål i forhandlingene vært hva midlene skal brukes til og hvordan de

skal forvaltes. Norge har også vektlagt å videreføre målsettingen om at bidragene skal styrke det bilaterale samarbeidet mellom mottakerstatene og de tre EØS/EFTA-statene Norge, Island og Liechtenstein.

Når det gjelder valg av prioriterte tema- og programområder er det som i forrige periode lagt vekt på områder der Norge har særskilt kompetanse samt mottakerstatenes nasjonale målsettinger, EUs prioriteringer og grunnleggende demokratiske verdier. Regjeringen har også lagt avgjørende vekt på å nå frem med løsninger som sikrer at vi kan ivareta bilaterale norske interesser gjennom målrettet bruk av midlene og hvor relevant norsk kompetanse bringes inn. Rammeavtalene som inngås med hver enkelt mottakerstat vil fordele midler til prioriterte programmer.

Som for foregående finansieringsperiode er programperioden for de nye bidragene syv år. Ettersom forhandlingene også denne gang strakk seg langt inn i ny avtaleperiode, sikrer en periode på syv år en forsvarlig utvikling og gjennomføring av programmene med den enkelte mottakerstat.

3.3 Markedsadgang for fisk og marine produkter

Markedsadgang for fisk og marine produkter har vært en parallell, men integrert del av forhandlingene om nye finansielle bidrag til økonomisk og sosial utjevning i EØS. De tollfrie kvotene som ble fremforhandlet for perioden fra 2014 til 2021, utløp samtidig med finansieringsordningene, 30. april 2021. Regjeringen la i forhandlingene vekt på at en løsning knyttet til fremtidige finansielle bidrag, var avhengig av forbedret markedsadgang for norsk fisk og marine produkter til EU-markedet. Den foreliggende avtale bidrar til bedret markedsadgang for flere produkter.

Også Island har forhandlet parallelt med EU om markedsadgang for fisk. Forhandlingsresultatet er nedfelt i en bilateral avtale mellom Island og EU.

4 Forhandlingsresultatet

4.1 Nye finansielle bidrag fra EØS/EFTA-statene til økonomisk og sosial utjevning i Europa

De forpliktelser som EØS/EFTA-statene påtar seg gjennom finansieringsavtalene er, som i tidligere avtaler, fastsatt i euro.

Forhandlingsløsningen innebærer at Norge, Island og Liechtenstein i syvårsperioden fra 1. mai 2021 til 30. april 2028 forpliktes til å stille til rådighet totalt 3 268 millioner euro. Dette utgjør om lag 467 millioner euro årlig. Samlet beløp er nominelt 16,64 pst. (466,2 millioner euro) høyere enn i forrige avtaleperiode. Norges totale andel vil være om lag 3 164 millioner euro, tilsvarende 37,65 milliarder kroner.¹

Av totalbeløpet skal 183 millioner euro stilles til rådighet for tiltak knyttet til utfordringer som følge av invasjonen av Ukraina.

Formålet for begge de nye ordningene er, som for tidligere ordninger, å bidra til reduksjon av økonomiske og sosiale forskjeller i EØS og å fremme bilaterale forbindelser. I forhandlingene har det vært viktig at de erfaringer som er gjort i tidligere perioder skal legges til grunn for de nye ordningene.

Det er lagt opp til et bredt perspektiv på hva som vil fremme det bilaterale samarbeidet. Strategisk programsamarbeid mellom fagmyndigheter i Norge og i mottakerstatene vil bli etablert der dette er ønskelig. I tillegg vil en legge forholdene til rette for prosjektsamarbeid mellom blant annet fagmiljøer i Norge og mottakerstatene samt mellom andre private og offentlige aktører, forsknings- og utdanningsinstitusjoner, kulturinstitusjoner og sivile samfunnsorganisasjoner. Norges generelle omdømme og profilering i mottakerstatene vil bli styrket gjennom at Norge bidrar til statenes økonomiske og sosiale utvikling og med programmer innen viktige områder og ved at

Norge opptrer som en konstruktiv partner med stor vekt på dialog og åpenhet. Mottakerstatene vil være ansvarlige for gjennomføringen av avtalte programmer basert på en forvaltningsmodell som bidrar til samarbeid og sikrer en forsvarlig gjennomføring.

Konsultasjoner med Europakommisjonen vil finne sted i prosessen knyttet til forhandlingene av de bilaterale avtalene med den enkelte mottakerstat for å bidra til at tiltak og programmer er i tråd med og utfyller EUs hovedprioriteringer.

4.1.1 Ny EØS-finansieringsordning

4.1.1.1 Omfang

Avtalen legger opp til en endring i EØS-avtalens artikkel 117 ved at det skal tilføyes en ny protokoll 38d med et eget vedlegg som inneholder den nye EØS-finansieringsordningen for perioden mai 2021 – april 2028.

I syvårsperioden fra 1. mai 2021 til 30. april 2028 forpliktes de tre EØS/EFTA-statene Island, Liechtenstein og Norge til samlet å stille til rådighet 1 805 millioner euro. Av dette beløpet skal 100 millioner euro stilles til rådighet for tiltak knyttet til utfordringer som følge av invasjonen av Ukraina. I samsvar med fordelingsnøkkelen mellom EØS/EFTA-statene vil den norske andelen under EØS-finansieringsordningen være om lag 1 701 millioner euro, tilsvarende om lag 20,24 milliarder kroner.

Som i tidligere avtaleperioder skal støtten i sin helhet ytes i form av tilskudd. Støtten skal normalt ikke overstige 85 pst. av kostnadene og samsvare med regelverket for statsstøtte og offentlige anskaffelser i EØS. Ved slutten av avtaleperioden skal partene igjen vurdere behovet for fortsatt finansiell støtte for å utjevne økonomiske og sosiale forskjeller i EØS.

4.1.1.2 Mottakerstater

Mottakerstatene er de samme 15 EU-medlemsstatene som under EØS-finansieringsordningen i den forrige avtaleperioden, dvs. Bulgaria, Estland,

¹ Ved omregning til norske kroner er det i denne proposisjonen lagt til grunn Norges Banks eurokurs 10. september 2024 (11,902). De endelige utgiftene for Norge, målt i norske kroner, vil avhenge av valutakursen på de tidspunktene midlene blir utbetalt fra ordningene og kostnadsfordelingen mellom de tre EØS/EFTA-statene.

Samtykke til ratifikasjon av avtale mellom EU, Island, Liechtenstein og Norge om en EØS-finansieringsordning for perioden mai 2021 – april 2028, avtale mellom Norge og EU om en norsk finansieringsordning for perioden mai 2021 – april 2028 og tilleggsprotokoll til avtalen mellom EØF og Norge, alle av 12. september 2024

Tabell 4.1 Fordelingen baserer seg på EUs fordelingsnøkkel

Mottakerstater	Bidrag (euro)
Polen	472 614 415
Romania	304 642 069
Hellas	159 320 451
Bulgaria	132 807 931
Ungarn	129 868 485
Portugal	126 276 741
Tsjekia	115 163 505
Kroatia	68 018 840
Slovakia	66 843 694
Litauen	60 274 987
Latvia	56 013 268
Estland	36 750 087
Slovenia	25 580 833
Kypros	9 014 276
Malta	5 710 418

Hellas, Kroatia, Kypros, Latvia, Litauen, Malta, Polen, Portugal, Romania, Slovakia, Slovenia, Tsjekia og Ungarn.

Fordelingen av støtten baserer seg på EUs fordelingsnøkkel.

4.1.1.3 Tema- og programområder

Prioriterte temaområder under EØS-finansieringsordningen er:

- europaisk grønn omstilling,
- demokrati, rettsstatsprinsipper og menneskerettigheter, og
- sosial inkludering og samfunnsmessig robusthet.

Programområdene og fondene vil bidra til de tre temaområdene. Gjennom rammeavtaler vil midlene bli fordelt på utvalgte programområder.

Som i forrige avtaleperiode vil utvikling av sivilt samfunn bli vektlagt, og 10 pst. av midlene avsettes til et fond for sivilt samfunn. I tillegg avsettes 2 pst. av ordningens totalbidrag til et fond for kapasitetsbygging og samarbeid med interna-

sjonale organisasjoner, som Europarådet, OECD og EUs byrå for grunnleggende rettigheter (FRA).

4.1.1.4 Ikrafttredelse

Avtalen er gjenstand for ratifikasjon eller godkjenning, og den skal tre i kraft den første dag i den andre måned etter at ratifikasjons- eller godkjenningsskjemaene er deponert. Avtalen skal anvendes midlertidig fra den første dag i den første måned etter at siste underretning om dette er deponert. Norge vil ved ratifikasjon avgi underretning om midlertidig anvendelse.

4.1.2 Ny norsk finansieringsordning

4.1.2.1 Omfang

I syvårsperioden fra 1. mai 2021 til 30. april 2028 skal Norge stille til rådighet et beløp på 1 463 millioner euro, tilsvarende om lag 17,41 milliarder kroner. Av dette beløpet skal 83 millioner euro stilles til rådighet for tiltak knyttet til utfordringer som følge av invasjonen av Ukraina.

Støtten skal i sin helhet ytes i form av tilskudd. Som for EØS-ordningen skal det norske bidraget normalt ikke overstige 85 pst. av programkostnadene, og støtten skal tildeles i samsvar med reglene for statsstøtte og offentlig anskaffelse i EØS.

4.1.2.2 Mottakerstater

Mottakerstatene er de samme 13 EU-medlemsstatene som under den norske finansieringsordningen i den forrige avtaleperioden, dvs. Bulgaria, Estland, Kroatia, Kypros, Latvia, Litauen, Malta, Polen, Romania, Slovakia, Slovenia, Tsjekia og Ungarn. I motsetning til EØS-finansieringsordningen omfattes ikke de statene som var EU-medlemsstater før 2004, dvs. Hellas og Portugal.

Fordelingen av støtten baserer seg på EUs fordelingsnøkkel.

4.1.2.3 Tema- og programområder

Prioriterte temaområder er de samme som under EØS-finansieringsordningen:

- europaisk grønn omstilling,
- demokrati, rettsstatsprinsipper og menneskerettigheter, og
- sosial inkludering og samfunnsmessig robusthet.

Samtykke til ratifikasjon av avtale mellom EU, Island, Liechtenstein og Norge om en EØS-finansieringsordning for perioden mai 2021 – april 2028, avtale mellom Norge og EU om en norsk finansieringsordning for perioden mai 2021 – april 2028 og tilleggsprotokoll til avtalen mellom EØF og Norge, alle av 12. september 2024

Tabell 4.2 Fordelingen av støtten baserer seg på EUs fordelingsnøkkel

Mottakerstater	Bidrag (euro)
Polen	452 283 429
Romania	291 616 358
Bulgaria	127 197 491
Ungarn	124 271 436
Tsjekkia	110 034 588
Kroatia	65 092 127
Slovakia	63 904 256
Litauen	57 575 226
Latvia	53 529 539
Estland	35 081 761
Slovenia	24 437 440
Kypros	8 613 472
Malta	5 462 877

Programområdene og fondene som er utarbeidet vil bidra til de tre temaområdene. Gjennom rammeavtaler vil midlene bli fordelt på utvalgte programområder.

I denne perioden av den norske finansieringsordningen vil det avsettes 10 pst. av midlene til fondet for sivilt samfunn. I tillegg avsettes 2 pst. av ordningens totalbidrag til et fond for kapasitetsbygging og samarbeid med internasjonale organisasjoner, slik som Europarådet, OECD og EUs byrå for grunnleggende rettigheter (FRA), og 1 pst. avsettes til et fond som skal fremme trepartssamarbeid og anstendig arbeid.

4.1.2.4 Ikrafttredelse

Avtalen er gjenstand for ratifikasjon eller godkjenning, og den skal tre i kraft den første dag i den andre måned etter at ratifikasjons- eller godkjenningens dokumentene er deponert. Avtalen skal anvendes midlertidig fra den første dag i den første måned etter at siste underretning om dette er deponert. Norge vil ved ratifikasjon avgi underretning om midlertidig anvendelse.

4.2 Markedsadgang for fisk og marine produkter

Markedsadgang for fisk og marine produkter har vært en parallell, men integrert del av forhandlingene om nye finansielle bidrag til økonomisk og sosial utjevning i EØS.

De midlertidige tollfrie kvotene på fisk og marine produkter som har vært gjenstand for forhandlingene mellom Norge og EU, ble gitt til Norge som kompensasjon for tapt markedsadgang etter EFTA-frihandelsavtalenes bortfall ved EU-utvidelsene i 2004, 2007 og 2013. Det var i disse forhandlingene ikke mulig å få permanente tollfrie kvoter. Forhandlinger om de midlertidige tollkvotene ble også gjennomført ved fornyelsene av EØS-finansieringsordningene i 2009 og 2014. De midlertidige tollfrie kvotene er blitt fastlagt i tilleggsprotokoller til frihandelsavtalen mellom Det europeiske økonomiske fellesskap og Norge.

Bilaterale permanente tollfrie kvoter ble også oppnådd i kompensasjonsforhandlinger ved EU-utvidelser på 1980- og 90-tallet. Disse står fast og er ikke gjenstand for nye forhandlinger.

De tollfrie kvotene som ble fremforhandlet for perioden fra 2014 til 2021, utløp på samme måte som finansieringsordningene 30. april 2021. Regjeringen har i forhandlingene lagt vekt på at en løsning knyttet til fremtidig finansielt bidrag var avhengig av forbedret markedsadgang for norsk fisk og marine produkter til EU-markedet. Den foreliggende tilleggsprotokollen bidrar til forbedret markedsadgang for flere produkter.

4.2.1 Forhandlingene om markedsadgang for fisk og marine produkter

4.2.1.1 Forhandlingsresultatet

I forhandlingene for perioden 2021–2028 var Norges utgangspunkt full og fri markedsadgang til EU. Det var det ikke mulig å få gjennomslag for. Resultatet ble tollfrie kvoter for viktige sjømatprodukter. Totalvolumet på tollkvotene er 151 300 tonn, som er 300 tonn mer enn i den forrige avtalen. Volumet er imidlertid justert mellom tollkvotene, slik at de bedre reflekterer endringer i handelen og aktørenes behov.

Store og viktige tollkvoter ble videreført på pillede reker og ulike typer sild. Dessuten fikk vi nye tollkvoter, bl.a. på skallreker, bearbeidet laks og røkelaks. Eksporten av sildefilet og -lapper har gått ned etter at de midlertidige tollfrie kvotene fra forrige avtaleperiode utløp 1. mai 2021. Hel,

Samtykke til ratifikasjon av avtale mellom EU, Island, Liechtenstein og Norge om en EØS-finansieringsordning for perioden mai 2021 – april 2028, avtale mellom Norge og EU om en norsk finansieringsordning for perioden mai 2021 – april 2028 og tilleggsprotokoll til avtalen mellom EØF og Norge, alle av 12. september 2024

Boks 4.1 Eksport av fisk og marine produkter til EU

EU er Norges viktigste marked for eksport av fisk og marine produkter. I 2023 utgjorde eksporten til EU omtrent 1,5 millioner tonn til en eksportverdi av 100 milliarder kroner. Dette tilsvarer nær 55 pst. av volumet og mer enn 58 pst. av verdien av den samlede norske eksporten av fisk og marine produkter.

Handel med fisk og marine produkter mellom Norge og EU reguleres i hovedsak av EØS-avtalens protokoll 9. I tillegg reguleres deler av handelen av det såkalte Fiskebrevet fra 1973 og av tilleggsavtalene fra 1986, 1995, 2004, 2007, 2009, 2013 og 2014. Disse tilleggsavtalene er etablert i forbindelse med utvidelser av EU og er knyttet til frihandelsavtalen fra 1973.

Gjennom EØS-avtalens protokoll 9 fikk Norge tollfrihet til EU for en del produkter av torsk, sei, hyse, blåkveite og kveite. Avtalen gir imidlertid ikke tollettelser på produkter av laks, makrell, sild, reker, kamskjell og sjøkreps. Dette har tradisjonelt utgjort de såkalte «sensitive» fiskeslag i EU. For alle øvrige produkter er tollene trappet ned til 30 pst. av tollsatsen som gjaldt ved EØS-avtalens ikrafttredelse 1. januar 1994.

Resultatet er at den norske fiskerinæringen for mange produkter har lave tollsatter. Imidlertid er produkter av de «sensitive» fiskeslagene så viktige for norsk sjømatindustri og sjømat-eksport til EU at protokoll 9 må anses å være

utilstrekkelig for å dekke norsk fiskerinæringss samlede eksportinteresser.

Protokoll 9 inneholder bl.a. bestemmelser om statsstøtte, konkurranse, antidumping- og antisubsidietiltak samt fiskefartøyers adgang til avtalepartenes havner. Protokollen avklarer imidlertid ikke endelig spørsmålene omkring statsstøtte og konkurranse. Dette har sammenheng med at Norge ikke direkte overtar EUs regler på disse områdene. Det er derfor heller ikke funnet løsninger som sikrer at antidumping- og antisubsidietiltak ikke vil bli brukt mot fisk og marine produkter fra EØS/EFTA-statene. Derimot ble det i tilknytning til utvidelsen av EØS-avtalen i 2004 funnet en løsning på det gamle utestående spørsmålet om EU-fartøyers rett til å transittere sine fangster over norsk territorium.

I tillegg til preferansetoll gjennom EØS-avtalens protokoll 9 og Fiskebrevet har Norge om lag 50 tollfrie kvoter ved innførsel til EU. Disse tollkvotene er oppnådd gjennom kompensasjonsforhandlinger i forbindelse med EF-/EU-utvidelsene i 1986, 1995, 2004, 2007 og 2013. Tollkvotene ble fastlagt på grunnlag av tidligere handel mellom Norge og de nye EU-medlemsstatene. 39 av de tollfrie kvotene er permanente. De øvrige er midlertidige og gjenstand for forhandlinger med jevne mellomrom.

fryst sild og fryste, pillede reker har en romslig nok permanent bilateral kvote til at handelen har vært opprettholdt i samme periode. Frem til 1. januar 2024 har EU hatt en autonom tollfri kvote for marinert sild som næringen har kunnet eksportere under, noe som har opprettholdt eksporten. Etter 5. februar 2024, da den permanente norske kvoten på 3 000 tonn for 2024 var brukt opp, møter norske eksportører en prohibitiv tollsats på 20 pst. for marinert sild.

Som i forrige tilleggsprotokoll skal volumet i de tollfrie kvotene fra 1. mai 2021 og frem til midlertidig anvendelse, fordeles på resten av

avtaleperioden. Nytt i forhold til forrige tilleggsprotokoll er imidlertid at ubenyttet kvotevolum kan benyttes i inntil to år etter periodens utløp, dvs. frem til 30. april 2030. Dette er en klar forbedring ettersom det vil gi bedre mulighet til å utnytte tollkvotene fullt ut.

Tilleggsprotokollen innebærer også videreføring av ordningen med transitt for EU-fartøyers fangst gjennom Norge.

Nivået på kvotene skal revurderes ved utgangen av perioden.

Fremforhandlede tollkvoter:

Samtykke til ratifikasjon av avtale mellom EU, Island, Liechtenstein og Norge om en EØS-finansieringsordning for perioden mai 2021 – april 2028, avtale mellom Norge og EU om en norsk finansieringsordning for perioden mai 2021 – april 2028 og tilleggsprotokoll til avtalen mellom EØF og Norge, alle av 12. september 2024

Tabell 4.3 Fremforhandlede tollkvoter

KN-kode	Vareslag	Årlig (1.5.–30.4.) tollkvotemengde i nettovekt med mindre annet er angitt
0303 51 00	Sild av artene <i>Clupea harengus</i> og <i>Clupea pallasii</i> , fryst	25 000 tonn
0303 55 90	Taggmakrell (hestmakrell) (<i>Trachurus</i> spp.), fryst (unntatt atlantisk hestmakrell og chilensk hestmakrell)	5 000 tonn
0303 59 90	Fryst indisk makrell (<i>Rastrelliger</i> spp.), kongemakrell (<i>Scomberomorus</i> spp.), taggmakrell (hestmakrell) (<i>Caranx</i> spp.), smørfisk (<i>Pampus</i> spp.), stillehavsmakrellgjedde (<i>Cololabis saira</i>), alminnelig hestmakrell (<i>Decapterus</i> spp.), lodde (<i>Mallotus villosus</i>), pelamide (<i>Sarda</i> spp.), marlin, seilfisk og spydfisk (<i>Istiophoridae</i>)	
0303 69 90	Fryst fisk av familiene <i>Bregmacerotidae</i> , <i>Euclichthyidae</i> , <i>Gadidae</i> , <i>Macrouridae</i> , <i>Melanonidae</i> , <i>Merlucciidae</i> , <i>Moridae</i> og <i>Muraenolepididae</i> (unntatt torsk, hyse, sei, lysing, alaskatheragra (Alaska pollack), kolmule, polartorsk (<i>Boreogadus saida</i>), hvitting, lyr, hoki (newzealandsk langhale (<i>Macruronus novaezealandiae</i>)) og lange)	
0303 82 00	Skater og rokker (<i>Rajidae</i>), fryst	
0303 89 90	Fryst fisk ikke nevnt ellers	
0304 86 00	Fryste sildefileter av artene <i>Clupea harengus</i> og <i>Clupea pallasii</i>	65 000 tonn
0304 99 23	Kjøtt (herunder opphakk) og lapper av sild (<i>Clupea harengus</i> og <i>Clupea pallasii</i>), fryst	
ex 0304 49 90	Ferske eller kjølte sildefileter	
0304 59 50	Ferske eller kjølte sildelapper	
0309 10 00	Mel og pelleter av fisk, egnet til konsum	1 000 tonn
1604 12 91	Sild, krydret og/eller konservert med eddik, i saltlake	28 000 tonn
1604 12 99		netto tørrvekt
1605 21 10	Reker, pillede og fryste, bearbeidet eller konservert	7 000 tonn
1605 21 90		
1605 29 00		
1604 11 00	Laks, tilberedt eller konservert, hel eller i stykker, men ikke oppykket	1 250 tonn
0305 41 00	Røykt laks, herunder fileter, unntatt spiselige biprodukter av fisk	2 500 tonn
0306 16 99	Fryste reker av familien <i>Pandalidae</i>	1 000 tonn
0306 17 93		

Samtykke til ratifikasjon av avtale mellom EU, Island, Liechtenstein og Norge om en EØS-finansieringsordning for perioden mai 2021 – april 2028, avtale mellom Norge og EU om en norsk finansieringsordning for perioden mai 2021 – april 2028 og tilleggsprotokoll til avtalen mellom EØF og Norge, alle av 12. september 2024

Tabell 4.3 Fremforhandlede tollkvoter

KN-kode	Vareslag	Årlig (1.5.–30.4.) tollkvotemengde i nettovekt med mindre annet er angitt
0302 19 00	Fersk eller kjølt fisk	5 100 tonn
0302 22 00		
0302 43 90		
0302 59 20		
0302 59 30		
0302 81 15		
0302 89 31		
0302 91 00		
0302 99 00		
0303 19 00	Fryst fisk	6 850 tonn
0303 53 90		
0303 89 31		
0303 89 39		
0303 91 90		
0303 99 00		
0304 52 00	Ferske, kjølte eller fryste fiskefileter	3 600 tonn
0304 73 00		
0304 99 21		
0304 99 99		

4.2.1.2 Ikrafttredelse

Tilleggsprotokollen er gjenstand for ratifikasjon eller godkjenning, og den skal tre i kraft den første dag i den andre måned etter at ratifikasjons- eller godkjenningens dokumentene er deponert.

Protokollen skal anvendes midlertidig fra den første dag i den tredje måned etter at siste underretning om dette er deponert. Norge vil ved ratifikasjon avgi underretning om midlertidig anvendelse.

5 Vurdering av forhandlingsresultatet

De formelle forhandlingene startet sent, har vært lange og krevende og pågikk langt inn i ny programperiode. En av årsakene til sen oppstart var at forhandlingsansvaret på EU-siden ble overført fra EUs utenriktjeneste (EEAS) til Europakommisjonens generalsekretariat. Videre fikk krevende parallelle forhandlinger mellom Norge og EU om fiskeriforvaltning betydning for fremdriften og mulighetsrommet i forhandlingene om handel med fisk og marine produkter.

Partene måtte redusere sine ambisjoner underveis i forhandlingene. EU reduserte sine forventninger til finansielle bidrag under de to finansieringsordningene. Norge reduserte sine forventninger til forbedret markedsadgang til EU av fisk og marine produkter. Resultatet ble en balansert totalpakke.

5.1 Finansieringsordningene

De nye finansieringsordningene vil styrke og fordype det bilaterale samarbeidet med mottakerstatene. Det er i Norges interesse å medvirke til at deres økonomiske og sosiale utvikling fortsetter på en måte som bidrar til å utjevne forskjellene i EØS. Flere av statene har utfordringer knyttet til krigen i Ukraina.

For EØS/EFTA-statene har finansieringsordningene helt fra starten vært et solidaritetsbidrag knyttet til utjevning av de økonomiske og sosiale forskjellene i EØS. Under forhandlingene ble det avdekket at forskjellene er redusert. Mottakerstatene har nærmet seg både EUs og EØS/EFTA-statenes gjennomsnittlige bruttonasjonalinntekt (BNI) per innbygger over referanseperioden fra 2010–2012 til 2017–2019. Det betyr at finansieringsordningene har hatt en positiv effekt. Det er imidlertid i norsk interesse at forskjellene ytterligere reduseres.

Forhandlingsresultatet innebærer en nominell økning i det samlede støttebeløpet fra de tre EØS/EFTA-statene på 16,64 pst., dvs. 466,2 millioner euro. Dette er et akseptabelt resultat, spesielt sett i lys av at mer enn én tredjedel av økningen er

øremerket utfordringer som følge av invasjonen i Ukraina.

Finansieringsordningene skal fremme og beskytte felles kjerneverdier som demokrati, rettsstatsprinsipper, bidra til samarbeid om grønn omstilling og bidra til sosial inkludering, beredskap og samfunnsmessig robusthet. Dette er områder der også Norge har interesser og kompetanse og kan bidra i programsamarbeid. Det er viktig å skape og bygge videre på muligheter for bilateralt og europeisk samarbeid for norske partnere.

I avtalene er vektlegging av felles verdier og prinsipper som grunnlag for finansieringen styrket. Det understrekes at gjennomføring av programmer skal være i samsvar med grunnleggende rettigheter og forpliktelser mottakerstatene har påtatt seg.

Programområdene dekker i hovedsak samme temaer som tidligere, men er i større grad knyttet til de tre hovedtemaene. Norge vil fortsette samarbeidet innen områder som grønn omstilling og innovasjon, forskning og utdanning, helse, kultur, justissektoren, asyl, migrasjon og integrering, beredskap, lokal utvikling og sosial dialog. Dette er områder hvor norske aktører har kompetanse og det er store muligheter for samarbeid med aktører i mottakerstatene. Norge vil også videreføre støtten til sårbare grupper, inkludert rombefolkningen.

I denne perioden vil innsatsen for støtte til sivilsamfunnet øke. Denne innsatsen vil være et viktig bidrag til temaområdet demokrati, rettsstatsprinsipper og menneskerettigheter. Fondet vil samlet utgjøre 326,8 millioner euro og vil i alle mottakerstater forvaltes uavhengig av myndighetene.

Tiltak knyttet til et anstendig arbeidsliv vil fortsette også i den nye perioden. Som i tidligere perioder vil 1 pst. av midlene under den bilaterale norske finansieringsordningen bli avsatt til slike tiltak. Dette er i tråd med ønsker fra arbeidslivets parter i Norge.

Regjeringen vil som i tidligere perioder legge opp til en tett dialog med norske fagmyndigheter i arbeidet med nye programmer og vil tilrettelegge

Samtykke til ratifikasjon av avtale mellom EU, Island, Liechtenstein og Norge om en EØS-finansieringsordning for perioden mai 2021 – april 2028, avtale mellom Norge og EU om en norsk finansieringsordning for perioden mai 2021 – april 2028 og tilleggsprotokoll til avtalen mellom EØF og Norge, alle av 12. september 2024

for at norske aktører engasjerer seg i gjennomføringen av prosjekter med partnere i mottakerstatene.

5.2 Markedsadgang for fisk og marine produkter

EU er uten sammenligning vårt viktigste marked for sjømat. Det har vært viktig å oppnå bedret markedsadgang for norsk sjømatnæring til EU gjennom å videreføre og tilpasse avtalen fra 2014–2021. Resultatet av forhandlingene er akseptabelt. Den nye avtalen har en bredere produktdekning enn den forrige, til tross for at makrell har falt ut. Det blir nye tollfrie kvoter for bearbeidet laks, røkt laks, fryste skallreker og tre kvoter for produkter med lave tollsats. I tillegg vil flere viktige kvoter videreføres eller økes. En av de viktigste kvotene som Norge fikk gjennomslag for er marinert sild, som utenom de tollfrie kvotene møter en tollsats på 20 pst. inn til EU. Det har vært god utnyttelse av den forrige kvoten på 11 400 tonn, og det er positivt at det er oppnådd en romslig kvote på 28 000 tonn i den nye avtalen for å gi økt forutsigbarhet for næringsaktørene.

Det var ikke mulig å få tollfrie kvoter for fryst makrell, hverken rund eller filet. Norge har imid-

lertid en bilateral permanent kvote for fryst, rund makrell på 30 600 tonn. Nåværende eksport er lavere enn dette, slik at bortfallet antas å ha mindre betydning for næringen.

Det var ikke mulig å nå målet om å forenkle handelsregimet til EU gjennom fjerning av lave tollsats (under 4 pst.). For å imøtekomme Norges ønsker på dette området foreslo EU tre nye tollfrie kvoter på produkter med lave tollsats. Kvotene omfatter produkter det er handel på, men ikke produkter som EU anser som sensitive (for eksempel klippfisk med 3,9 pst. tollsats og fersk/fryst hel og filet av laks med 2 pst. tollsats). De nye tollkvotene antas ikke å øke handelen, men kan gi økte marginer i næringene som omfattes.

Volumet i de tollfrie kvotene fra 1. mai 2021 og frem til midlertidig anvendelse av avtalen skal, som i den forrige avtalen, fordeles på resten av avtaleperioden. Nytt i denne avtalen er at ubenyttet kvotevolum kan benyttes i inntil to år etter avtaleperiodens utløp, dvs. frem til 30. april 2030. Dette gir næringen bedre muligheter enn tidligere til å utnytte de tollfrie importkvotene.

Avtalen innebærer også videreføring av ordningen med transitt for EU-fartøyers fangst gjennom Norge.

6 Nærmere om de enkelte bestemmelser i avtalene

6.1 Avtale mellom Den europeiske union, Island, Fyrstedømmet Liechtenstein og Kongeriket Norge om en EØS-finansieringsordning for perioden mai 2021 – april 2028

Avtalen om en ny EØS-finansieringsordning legger opp til endring av EØS-avtalens artikkel 117 ved at det skal tilføyes en ny protokoll 38d om den nye EØS-finansieringsordningen for perioden mai 2021 – april 2028. Avtalen består av en fortale, fire artikler og protokoll 38d med vedlegg.

Fortalen viser til de tidligere EØS-finansieringsordningene og konkluderer med at avtalepartene vil etablere en EØS-finansieringsordning for perioden mai 2021 – april 2028, ettersom de anser at det fortsatt er behov for å utjevne økonomiske og sosiale forskjeller i EØS.

Avtalens fire artikler slår fast at EØS-avtalen artikkel 117 skal endres slik at det også inntas en referanse til en ny protokoll, protokoll 38d, som er inntatt i vedlegget til avtalen. Videre slås fast at avtalen skal ratifiseres eller godkjennes av alle parter i tråd med deres interne prosedyrer, og at ratifikasjons- eller godkjenninginstrumentene skal deponeres i EUs Rådssekretariat. Avtalen skal tre i kraft på den første dag i den andre måned etter at siste ratifikasjons- eller godkjenninginstrument er deponert. Videre er det inntatt en bestemmelse om at avtalen skal midlertidig anvendes fra og med den første dag i den første måned etter at siste underretning om midlertidig anvendelse er deponert.

Vedlegget til avtalen omfatter den nye protokollen til EØS-avtalen (protokoll 38d) og består av 10 artikler.

Vedleggets *artikkel 1* slår fast at Island, Liechtenstein og Norge, skal bidra til å redusere økonomiske og sosiale forskjeller i EØS og styrke sine forbindelser med mottakerstatene gjennom finansielle tilskudd til de prioriterte temaområder nevnt i artikkel 3. Likeledes fastsetter artikkelen at EØS-finansieringsordninger er tuftet på felles verdier og prinsipper som respekt for menneskerettighetene, frihet, demokrati, likhet, rettsstatsprinsipper og respekt for menneskerettighetene inkludert rettigheter for personer som tilhører minori-

teter. Alle programmer og aktiviteter som får støtte fra den nye finansieringsordningen skal være i samsvar med disse verdiene.

Artikkel 2 slår fast at bidraget nevnt i artikkel 1 skal til sammen være 1705 millioner euro. I tillegg skal det stilles til rådighet et finansielt bidrag på 100 millioner euro knyttet til utfordringer som følge av invasjonen av Ukraina. Beløpene skal stilles til rådighet for tilsagn i årlige deler på 257,86 millioner euro i perioden fra 1. mai 2021 til 30. april 2028. Det totale beløp omfatter landspesifikke tildelinger spesifisert i artikkel 6 som inkluderer 10 pst. til et fond for sivilt samfunn samt et fond på 2 pst. av midlene for samarbeid med internasjonale organisasjoner som spesifisert i artikkel 7.

Artikkel 3 nr. 1 slår fast at bidraget skal stilles til rådighet for følgende prioriterte temaområder:

1. europeisk grønn omstilling,
2. demokrati, rettsstatsprinsipper og menneskerettigheter, og
3. sosial inkludering og samfunnsmessig robusthet.

Programområder innenfor disse temaområdene er nærmere angitt i eget vedlegg til protokollen.

Artikkel 3 nr. 2 slår fast at programområdene, innenfor den prosedyre det er referert til i artikkel 9 nr. 5, skal velges, konsentreres og tilpasses ulike behov i hver enkelt mottakerstat idet det tas hensyn til både statens og bidragets størrelse.

I henhold til *artikkel 4 nr. 1* skal EØS/EFTA-statene, for å sikre konsentrasjon og effektiv gjennomføring i tråd med overordnet målsetting referert til i artikkel 1, inngå en rammeavtale med hver enkelt mottakerstat i tråd med artikkel 9 nr. 5. I den forbindelse skal det tas hensyn til EUs politikk og landspesifikke anbefalinger.

Artikkel 4 nr. 2 fastsetter at konsultasjoner med Europakommisjonen skal finne sted på strategisk nivå og holdes under forhandlingene av de landspesifikke avtalene definert i artikkel 9 nr. 5, med sikte på å fremme komplementaritet og synergier med EUs utjevningpolitikk.

Artikkel 5 fastsetter at EØS/EFTA-statenes bidrag til programmer under de landspesifikke allokeringene som mottakerstatene selv har ansva-

Samtykke til ratifikasjon av avtale mellom EU, Island, Liechtenstein og Norge om en EØS-finansieringsordning for perioden mai 2021 – april 2028, avtale mellom Norge og EU om en norsk finansieringsordning for perioden mai 2021 – april 2028 og tilleggsprotokoll til avtalen mellom EØF og Norge, alle av 12. september 2024

ret for å implementere, ikke skal overstige 85 pst. av programkostnadene så sant annet ikke er besluttet av EØS/EFTA-statene. Videre presiseres det at gjeldende statsstøtteregler skal overholdes. Det slås også fast at EØS/EFTA-statenes ansvar for prosjektene er begrenset til de tilførte midler i samsvar med den fastsatte planen, og at EØS/EFTA-statene ikke har ansvar overfor eventuelle tredjeparter.

Artikkel 6 slår fast at de landspesifikke midlene skal stilles til rådighet for Bulgaria, Estland, Hellas, Kroatia, Kypros, Latvia, Litauen, Malta, Polen, Portugal, Romania, Slovenia, Slovakia, Tsjekia og Ungarn. Midlene skal fordeles til mottakerstatene som angitt i tabellen i artikkel 6. Fordelingen inneholder også de 10 pst. som er avsatt til et fond for sivilsamfunn.

Artikkel 7 fastslår at et fond for sivilt samfunn skal opprettes med 10 pst. av det samlede beløp og fordeles på mottakerstatene i henhold til fordelingsnøkkelen som fremkommer av artikkel 6. Av dette fondet skal 5 pst. gå til tverrnasjonale tiltak. Videre skal 2 pst. settes av til et fond for samarbeid og kapasitetsbygging med internasjonale organisasjoner. Fondet skal fremme de prioriterte temaområdene i mottakerstatene.

Artikkel 8 slår fast at bidraget i EØS-finansieringsordningen skal nøye samordnes med det bilaterale bidraget som stilles til rådighet gjennom den norske finansieringsordningen, og at det særlig skal sikres at prosedyrene og gjennomføringsbestemmelsene i hovedsak er de samme. Eventuelle endringer i EUs utjevningsspolitikk skal reflekteres på egnet måte.

Artikkel 9 slår fast at gjennomføringen skal skje i nært samarbeid mellom mottakerstatene og EØS/EFTA-statene med respekt for de verdier som er nedfelt i artikkel 1 nr. 2.

Høy grad av åpenhet, ansvarlighet og kostnads-effektivitet skal anvendes i alle faser så vel som prinsippene om godt styresett, partnerskap og flernivåstyring, bærekraftig utvikling, likestilling mellom kjønnene samt ikke-diskriminering.

EØS/EFTA-statene skal forvalte og ha gjennomføringsansvaret, inkludert kontroll og ledelse av fondene nevnt i artikkel 7.

EØS/EFTA-statene skal nedsette en komité for den overordnede forvaltningen av EØS-finansieringsordningen. EØS/EFTA-statene vil utforme mer detaljerte regler for gjennomføringen av EØS-finansieringsordningen, etter samråd med mottakerstatene, som kan bistås av Europakommisjonen.

EØS/EFTA-statene skal inngå rammeavtale med hver av mottakerstatene når det gjelder den enkelte landtildeling referert i artikkel 6, med

unntak av midlene nevnt i artikkel 7 og artikkel 9 nr. 3. Disse rammeavtalene skal fastsette programmene, fordeling av midler mellom programområder samt struktur for forvaltning og kontroll.

På grunnlag av rammeavtalene skal hver enkelt mottakerstat fremsende forslag til spesifikke programmer for EØS/EFTA-statene, som skal gjennomgå og godkjenne forslagene og deretter slutte avtaler med mottakerstatene om hvert enkelt program.

Det slås fast at det er mottakerstatenes ansvar å gjennomføre avtalte program og sørge for at nødvendig system for ledelse og kontroll er på plass for å sikre forsvarlig gjennomføring og forvaltning.

EØS/EFTA-statene kan utføre kontroller i henhold til sine interne krav, og mottakerstatene skal stille til rådighet all nødvendig bistand, informasjon og dokumentasjon.

Det slås også fast at EØS/EFTA-statene kan, etter å ha hørt mottakerstaten, treffe hensiktsmessige og forholdsmessige tiltak, suspendere finansieringen og kreve tilbakebetalt midler i tilfeller der forpliktelser ikke overholdes.

Der det er hensiktsmessig skal forberedelse, gjennomføring, oppfølging og vurdering av det finansielle bidraget skje i partnerskap med blant annet lokale, regionale og nasjonale styringsnivåer samt privat sektor, sivilt samfunn og partene i arbeidslivet i mottakerstatene og EØS/EFTA-statene.

Ethvert prosjekt kan gjennomføres i samarbeid mellom enheter i mottakerstatene og i EØS/EFTA-statene, i samsvar med gjeldende regler for offentlige anskaffelser.

EØS/EFTA-statenes forvaltningskostnader skal dekkes av det samlede beløpet som er angitt i artikkel 2 nr. 1 og skal spesifiseres i det avledete regelverk som det er referert til i artikkel 9.

EØS/EFTA-statene skal på passende måte rapportere om bidragets oppfyllelse i forhold til målsetningene for ordningene.

Artikkel 10 slår fast at avtalepartene, ved utløpet av syvårsperioden og med forbehold om partenes rettigheter og plikter etter EØS-avtalen, skal vurdere på nytt behovet for å redusere økonomiske og sosiale forskjeller i EØS.

6.2 Avtale mellom Kongeriket Norge og Den europeiske union om en norsk finansieringsordning for perioden mai 2021 – april 2028

Avtalen om en ny norsk finansieringsordning består av ni artikler.

Samtykke til ratifikasjon av avtale mellom EU, Island, Liechtenstein og Norge om en EØS-finansieringsordning for perioden mai 2021 – april 2028, avtale mellom Norge og EU om en norsk finansieringsordning for perioden mai 2021 – april 2028 og tilleggsprotokoll til avtalen mellom EØF og Norge, alle av 12. september 2024

Artikkel 1 slår fast at Norge skal bidra til å redusere økonomiske og sosiale forskjeller i EØS og styrke sine forbindelser med mottakerstatene gjennom en egen norsk finansieringsordning til de prioriterte temaområdene nevnt i artikkel 3. Likeledes fastsetter artikkelen at den norske finansieringsordningen er tuftet på felles verdier og prinsipper som respekt for menneskeverdet, frihet, demokrati, likhet, rettsstatsprinsipper og respekt for menneskerettighetene, inkludert rettigheter for personer som tilhører minoriteter. Alle programmer og aktiviteter som får støtte fra den nye finansieringsordningen skal være i samsvar med disse verdiene.

Artikkel 2 slår fast at bidraget nevnt i artikkel 1 skal til sammen være 1 380 millioner euro. I tillegg skal det stilles til rådighet et finansielt bidrag på 83 millioner euro knyttet til utfordringer som følge av invasjonen av Ukraina. Beløpene skal stilles til rådighet i årlige andeler på 209 millioner euro i perioden fra 1. mai 2021 til 30. april 2028. Det totale beløp omfatter landspesifikke tildelinger spesifisert i artikkel 6 som inkluderer 10 pst. til et fond for sivilt samfunn, 2 pst. til et fond for samarbeid med internasjonale organisasjoner og 1 pst. til et fond for dialog med partene i arbeidslivet og anstendig arbeid som spesifisert i artikkel 7.

Artikkel 3 nr. 1 slår fast at bidraget skal stilles til rådighet for følgende prioriterte temaområder:

1. europeisk grønn omstilling,
2. demokrati, rettsstatsprinsipper og menneskerettigheter, og
3. sosial inkludering og samfunnsmessig robusthet.

Programområder innenfor disse temaområdene er nærmere angitt i eget vedlegg til avtalen.

Artikkel 3 slår likeledes fast at programområdene, innenfor den prosedyre det er referert til i artikkel 9 nr. 5, skal velges, konsentreres og tilpasses i forhold til de ulike behov i hver enkelt mottakerstat, i det det tas hensyn til både statens og bidragets størrelse.

I henhold til *artikkel 4* nr. 1 skal Norge, for å sikre konsentrasjon og effektiv gjennomføring i tråd med overordnet målsetting referert til i artikkel 1, inngå en rammeavtale med hver enkelt mottakerstat i tråd med artikkel 9 nr. 5. I den forbindelse skal det tas hensyn til EUs politikk og landspesifikke anbefalinger.

Artikkel 4 nr. 2 fastsetter at konsultasjoner med Europakommisjonen skal finne sted på et strategisk nivå og holdes under forhandlingene av

de landspesifikke avtalene definert i artikkel 9 nr. 5 med sikte på å fremme komplementaritet og synergier med EUs utjevningpolitikk.

Artikkel 5 fastsetter at bidraget fra den norske finansieringsordningen til programmer under de landspesifikke allokeringene som mottakerstatene selv har ansvaret for å implementere, ikke skal overstige 85 pst av programkostnadene så sant annet ikke er besluttet av Norge. Videre presiseres det at gjeldende statsstøtteregler skal overholdes. Det slås også fast at Norges ansvar for prosjektene er begrenset til de tilførte midler i samsvar med den fastsatte planen, og at Norge ikke har ansvar overfor eventuelle tredjeparter.

Artikkel 6 slår fast at de landspesifikke midlene skal stilles til rådighet for Bulgaria, Estland, Kroatia, Kypros, Latvia, Litauen, Malta, Polen, Romania, Slovenia, Slovakia, Tsjekkia og Ungarn. Midlene skal fordeles til mottakerstatene som angitt i tabellen i artikkel 6. Fordelingen inneholder også de 10 pst. som er avsatt til et fond for sivilt samfunn.

Artikkel 7 fastslår at et fond for sivilt samfunn skal opprettes med 10 pst. av det samlede beløp og fordeles på mottakerstatene i henhold til fordelingsnøkkelen som fremkommer av artikkel 6. Av dette fondet skal 5 pst. gå til tverrnasjonale tiltak. Videre skal 2 pst. settes av til et fond for samarbeid og kapasitetsbygging med internasjonale organisasjoner. Dette fondet skal fremme de prioriterte temaområdene i mottakerstatene. Endelig skal det settes av 1 pst. til et fond for dialog mellom partene i arbeidslivet og anstendig arbeid.

Artikkel 8 slår fast at bidraget i den norske finansieringsordningen skal nøye samordnes med det bidraget som stilles til rådighet gjennom EØS-finansieringsordningen, og at det særlig skal sikres at prosedyrene og gjennomføringsbestemmelsene i hovedsak er de samme. Eventuelle endringer i EUs utjevningpolitikk skal reflekteres på egnet måte.

Artikkel 9 slår fast mer detaljerte regler for gjennomføringen av den norske finansieringsordningen. Gjennomføringen skal skje i nært samarbeid mellom mottakerstatene og Norge med respekt for de verdier som er nedfelt i artikkel 1 nr. 2.

Høy grad av åpenhet, ansvarlighet og kostnadseffektivitet skal anvendes i alle faser så vel som prinsippene for godt styresett, partnerskap og flernivåstyring, bærekraftig utvikling, likestilling mellom kjønnene samt ikke-diskriminering.

Samtykke til ratifikasjon av avtale mellom EU, Island, Liechtenstein og Norge om en EØS-finansieringsordning for perioden mai 2021 – april 2028, avtale mellom Norge og EU om en norsk finansieringsordning for perioden mai 2021 – april 2028 og tilleggsprotokoll til avtalen mellom EØF og Norge, alle av 12. september 2024

Norge skal forvalte og ha gjennomføringsansvaret, inkludert kontroll og ledelse av fondene nevnt i artikkel 7.

Norge skal være ansvarlig for den overordnede forvaltningen av den norske finansieringsordningen. Norge vil utforme mer detaljerte regler for gjennomføringen av den norske finansieringsordningen, etter samråd med mottakerstatene, som kan bistås av Europakommisjonen.

Norge skal inngå rammeavtale med hver av mottakerstatene når det gjelder den enkelte landtildeling referert i artikkel 6, med unntak av midlene nevnt i artikkel 7 og artikkel 9 nr. 3. Disse rammeavtalene skal fastsette programmene, fordeling av midler mellom programområder samt struktur for forvaltning og kontroll.

På grunnlag av rammeavtalene skal hver enkelt mottakerstat fremsende forslag til spesifikke programmer til Norge, som skal gjennomgå og godkjenne forslagene og deretter slutte avtaler med mottakerstatene om hvert enkelt program.

Det slås fast at det er mottakerstatenes ansvar å gjennomføre avtalte program og sørge for at nødvendig system for ledelse og kontroll er på plass for å sikre forsvarlig gjennomføring og forvaltning.

Norge kan utføre kontroller i henhold til sine interne krav, og mottakerlandene skal stille til rådighet all nødvendig bistand, informasjon og dokumentasjon.

Det slås fast at Norge kan, etter å ha hørt mottakerstaten, treffe hensiktsmessige og forholdsmessige tiltak, suspendere finansieringen og kreve midler tilbakebetalt i tilfeller der forpliktelser ikke overholdes.

Der det er hensiktsmessig skal forberedelse, gjennomføring, oppfølging og vurdering av det finansielle bidraget skje i partnerskap med blant annet lokale, regionale og nasjonale styringsnivåer, samt privat sektor, sivilt samfunn og partene i arbeidslivet i mottakerstatene og Norge.

Ethvert prosjekt kan gjennomføres i samarbeid mellom enheter i mottakerstatene og Norge, i samsvar med gjeldende regler for offentlige anskaffelser.

Norges forvaltningskostnader skal dekkes av det samlede beløpet som er angitt i artikkel 2 nr. 1 og skal spesifiseres i det avledete regelverk som det er referert til i artikkel 9.

Norge skal på passende måte rapportere om bidragets oppfyllelse av målsettingene for ordningen.

6.3 Tilleggsprotokoll til avtalen mellom Det europeiske økonomiske fellesskap og Kongeriket Norge

Den bilaterale avtalen mellom EU og Norge om handel med fisk og marine produkter er utformet som en tilleggsprotokoll til den bilaterale frihandelsavtalen mellom Norge og Det europeiske økonomiske fellesskap av 14. mai 1973.

Artikkel 1 slår fast at bestemmelsene som gjelder for innførsel til EU av visse fiskeslag og fiskevarer med opprinnelse i Norge, er fastsatt i protokollen, og at de årlige tollfrie kvotene, som skal gjelde fra 1. mai 2021 til 30. april 2028, er fastsatt i protokollens vedlegg. Videre slås det fast at størrelsen på kvotene skal vurderes på nytt ved utgangen syvårsperioden, idet det tas hensyn til alle relevante interesser.

Artikkel 2 slår fast at tollkvotene skal åpnes den dagen tilleggsprotokollen trer midlertidig i kraft. Den første tollkvoten skal være tilgjengelig fra dagen for midlertidig ikrafttredelse og frem til 30. april 2024. Fra 1. mai 2024 skal påfølgende tollkvoter tildeles på årlig basis fra 1. mai til 30. april hvert år frem til utløp av perioden som det er referert til i artikkel 1 i denne tilleggsprotokoll. Tollkvotene som skulle ha vært gjort tilgjengelig fra 1. mai 2021 og frem til midlertidig ikrafttredelse av tilleggsprotokollen, skal deles i like deler og tildeles på årsbasis i den gjenværende delen av tilleggsprotokollens virketid. Dersom tollkvoter ikke er fullt ut utnyttet ved utløpet av ordningen, kan ubenyttet kvotevolum benyttes i inntil to år etter utløpet, men uansett ikke lenger enn tidspunktet for midlertidig anvendelse av en etterfølgende tilleggsprotokoll som omfatter tollkvoter på de samme produkter.

Artikkel 3 slår fast at Norge skal videreføre ordningen som tillater fri transitt av fisk og marine produkter gjennom Norge fra fartøy som fører flagg tilhørende en EU-stat. Ordningen gis varighet på inntil to år etter utløpet av perioden som det er referert til i artikkel 1, men uansett ikke lenger enn tidspunktet for midlertidig anvendelse av en etterfølgende tilleggsprotokoll

Artikkel 4 slår fast at gjeldende opprinnelsesregler er de som er fastsatt i protokoll 3 til frihandelsavtalen mellom Det europeiske økonomiske fellesskap og Norge.

Artikkel 5 slår fast at tilleggsprotokollen skal ratifiseres eller godkjennes av avtalepartene i tråd med deres respektive prosedyrer, og at ratifikasjons- eller godkjenningsdokumentene skal deponeres i EUs Rådssekretariat. Tilleggsprotokollen

Samtykke til ratifikasjon av avtale mellom EU, Island, Liechtenstein og Norge om en EØS-finansieringsordning for perioden mai 2021 – april 2028, avtale mellom Norge og EU om en norsk finansieringsordning for perioden mai 2021 – april 2028 og tilleggsprotokoll til avtalen mellom EØF og Norge, alle av 12. september 2024

trer i kraft den første dag i den andre måned etter at det siste ratifikasjons- eller godkjenningssdokumentet er deponert. Videre fastslås at inntil tilleggsprotokollen trer i kraft, skal den anvendes midlertidig fra den første dag i den tredje måned etter siste underretning om midlertidig anvendelse er foretatt.

Artikkel 6 slår fast at tilleggsprotokollen, som er utarbeidet på alle avtaleparters offisielle språk, med samme gyldighet for hver av tekstene, skal deponeres av EUs Rådssekretariat, som skal sende en bekreftet kopi til hver avtalepart.

Tilleggsprotokollens vedlegg inneholder tabellen med de avtalte tollkvotene

7 Økonomiske og administrative konsekvenser

7.1 Finansieringsordningene

Totalt i syvårsperioden vil Norge, Island og Liechtenstein bidra med 3 268 millioner euro til økonomisk og sosial utjevning i EØS. Norges andel vil være om lag 3 164 millioner euro, tilsvarende om lag 37,65 milliarder kroner. Norges årlige støtte blir i gjennomsnitt om lag 452 millioner euro, tilsvarende om lag 5,37 milliarder kroner. Erfaringsmessig vil utbetalingene være høyest mot slutten av utbetalingsperioden, som varer til 2031. Dette skyldes prosjektsyklusen i finansieringsordningene.

De endelige utgiftene målt i norske kroner er avhengig av kostnadsfordelingen mellom de tre EØS/EFTA-statene og valutakursen på det tidspunkt midlene under finansieringsordningene blir utbetalt.

Fordelingen av midler i den enkelte mottakerstat vil bli basert på et fremforhandlet flerårig rammeprogram i form av rammeavtaler (Memoranda of Understanding).

De nye finansieringsordningene vil medføre et omfattende arbeid i forbindelse med forhandlinger om rammeavtaler med den enkelte mottakerstat. Det samme vil gjelde i forbindelse med gjennomføringen av finansieringsordningene og etterfølgende oppfølging og kontroll. Finansieringen av det administrative apparatet i Utenriks-

departementet, ved utenriksstasjonene og i EØS-midlenes sekretariat i Brussel (Financial Mechanism Office – FMO) videreføres.

De administrative kostnadene ved forvaltningen av ordningene vil som tidligere bli dekket innenfor avtalefestede beløpsrammer.

Nærmere retningslinjer for gjennomføring og forvaltning av EØS-finansieringsordningen vil bli utarbeidet i samarbeid med Island og Liechtenstein. Retningslinjer for gjennomføring og forvaltning av den norske finansieringsordningen vil bli utarbeidet av norske myndigheter.

7.2 Markedsadgang for fisk og marine produkter

Avtalen med EU om handel med fisk og marine produkter innebærer en bedret markedsadgang for viktige norske sjømatprodukter, både ved videreføring av viktige tollkvoter på samme eller høyere nivå, ved etablering av nye tollkvoter på blant annet bearbeidet laks samt en bedre tilpassing av tollkvotene til etterspørselen i EU og sjømatnæringens behov. Den nye avtalen innebærer en estimert tollbesparelse på om lag 2,24 milliarder kroner ved full utnyttelse av tollkvotene, dvs. 320 millioner kroner per år.

Samtykke til ratifikasjon av avtale mellom EU, Island, Liechtenstein og Norge om en EØS-finansieringsordning for perioden mai 2021 – april 2028, avtale mellom Norge og EU om en norsk finansieringsordning for perioden mai 2021 – april 2028 og tilleggsprotokoll til avtalen mellom EØF og Norge, alle av 12. september 2024

8 Konklusjon og tilråding

Sammen med en bedring av markedsadgangen for fisk og marine produkter har størrelsen og innretningen på Norges finansielle bidrag stått sentralt i forhandlingene. Regjeringens grunnholdning er at Norge bør bidra til økonomisk og sosial utjevning i EØS fordi dette tjener grunnleggende norske interesser. Samtidig har det vært viktig å knytte utviklingen i vårt bidrag til utviklingen i EUs budsjetter til tilsvarende formål. Når det gjelder markedsadgang for fisk og marine produkter har denne blitt styrket og har en innretning som er bedre tilpasset behovet til norsk sjømatnæring.

De nye finansieringsordningene vil føre til at samarbeidet med EUs nyeste medlemsstater blir enda tettere. Etter Regjeringens syn ivaretar forhandlingsresultatet grunnleggende norske interesser.

For Regjeringen har det vært viktig å forbedre markedsadgangen for fisk og marine produkter til

EU. Det var ikke mulig å nå det primære målet om full og fri markedsadgang. Resultatet er etter Regjeringens syn likevel akseptabelt og bedre tilpasset dagens behov i sjømatnæringen sammenliknet med tidligere avtaler.

Utenriksdepartementet

t i l r å r :

At Deres Majestet godkjenner og skriver under et framlagt forslag til proposisjon til Stortinget om samtykke til ratifikasjon av avtale mellom EU, Island, Liechtenstein og Norge om en EØS-finansieringsordning for perioden mai 2021 – april 2028, avtale mellom Norge og EU om en norsk finansieringsordning for perioden mai 2021 – april 2028 og tilleggsprotokoll til avtalen mellom EØF og Norge, alle av 12. september 2024.

Vi **HARALD**, Norges Konge,

s t a d f e s t e r :

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak om samtykke til ratifikasjon av avtale mellom EU, Island, Liechtenstein og Norge om en EØS-finansieringsordning for perioden mai 2021 – april 2028, avtale mellom Norge og EU om en norsk finansieringsordning for perioden mai 2021 – april 2028 og tilleggsprotokoll til avtalen mellom EØF og Norge, alle av 12. september 2024 i samsvar med et vedlagt forslag.

Samtykke til ratifikasjon av avtale mellom EU, Island, Liechtenstein og Norge om en EØS-finansieringsordning for perioden mai 2021 – april 2028, avtale mellom Norge og EU om en norsk finansieringsordning for perioden mai 2021 – april 2028 og tilleggsprotokoll til avtalen mellom EØF og Norge, alle av 12. september 2024

Forslag

til vedtak om samtykke til ratifikasjon av avtale mellom EU, Island, Liechtenstein og Norge om en EØS-finansieringsordning for perioden mai 2021 – april 2028, avtale mellom Norge og EU om en norsk finansieringsordning for perioden mai 2021 – april 2028 og tilleggsprotokoll til avtalen mellom EØF og Norge, alle av 12. september 2024

I

Stortinget samtykker til ratifikasjon av avtale mellom EU, Island, Liechtenstein og Norge om en EØS-finansieringsordning for perioden mai 2021 – april 2028, avtale mellom Norge og EU om en norsk finansieringsordning for perioden mai 2021 – april 2028 og tilleggsprotokoll til avtalen mellom EØF og Norge, alle av 12. september 2024.

Samtykke til ratifikasjon av avtale mellom EU, Island, Liechtenstein og Norge om en EØS-finansieringsordning for perioden mai 2021 – april 2028, avtale mellom Norge og EU om en norsk finansieringsordning for perioden mai 2021 – april 2028 og tilleggsprotokoll til avtalen mellom EØF og Norge, alle av 12. september 2024

Vedlegg 1

Avtale mellom Den europeiske union, Island, Fyrstedømmet Liechtenstein og Kongeriket Norge om en EØS-finansieringsordning for perioden mai 2021 – april 2028

DEN EUROPEISKE UNION,

ISLAND,

FYRSTEDØMMET LIECHTENSTEIN OG

KONGERIKET NORGE HAR –

UT FRA FØLGENDE BETRAKTNINGER:

Partene i avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde (heretter kalt «EØS-avtalen») ble enige om behovet for å minske økonomiske og sosiale forskjeller mellom sine regioner, med sikte på å fremme en vedvarende og balansert styrking av handelen og de økonomiske forbindelsene mellom dem.

For å bidra til dette målet har EFTA-statene opprettet en finansieringsordning innenfor rammen av Det europeiske økonomiske samarbeidsområde.

Bestemmelsene om EØS-finansieringsordningen for perioden 2004–2009 er fastsatt i protokoll 38a og tillegget til protokoll 38a til EØS-avtalen.

Bestemmelsene om EØS-finansieringsordningen for perioden 2009–2014 er fastsatt i protokoll 38b og tillegget til protokoll 38b til EØS-avtalen.

Bestemmelsene om EØS-finansieringsordningen for perioden 2014–2021 er fastsatt i protokoll 38c til EØS-avtalen.

Behovet for å minske økonomiske og sosiale forskjeller innenfor Det europeiske økonomiske samarbeidsområde er fortsatt til stede, og det bør derfor opprettes en ny ordning for de finansielle bidragene fra EØS/EFTA-statene for perioden mai 2021–april 2028 –

BESLUTTET Å INNGÅ FØLGENDE AVTALE:

Artikkel 1

Artikkel 117 i EØS-avtalen skal erstattes med følgende:

ARTIKKEL 17

«Bestemmelsene om finansieringsordningene er fastsatt i protokoll 38, protokoll 38a, tillegget til protokoll 38a, protokoll 38b, tillegget til protokoll 38b, protokoll 38c og protokoll 38d.»

Artikkel 2

Ny protokoll 38d tilføyes etter protokoll 38c til EØS-avtalen. Teksten til protokoll 38d er angitt i vedlegget til denne avtale.

Artikkel 3

Denne avtale skal ratifiseres eller godkjennes av avtalepartene i samsvar med den enkelte parts prosedyrer. Ratifikasjons- eller godkjenningssdokumentene skal deponeres i Rådssekretariatet for Den europeiske union.

Den skal tre i kraft den første dag i den andre måned etter at det siste ratifikasjons- eller godkjenningssdokumentet er blitt deponert.

Inntil prosedyrene nevnt i nr. 1 og 2 er fullført, får denne avtale midlertidig anvendelse fra den første dag i den første måned etter at siste underretning om dette er deponert.

Artikkel 4

Denne avtale, som er utarbeidet i ett eksemplar på bulgarsk, dansk, engelsk, estisk, finsk, fransk, gresk, irsk, islandsk, italiensk, kroatisk, latvisk, litauisk, maltesisk, nederlandsk, norsk, polsk, portugisisk, rumensk, slovakisk, slovensk, spansk, svensk, tsjekkisk, tysk og ungarsk, med samme gyldighet for hvert av språkene, skal deponeres i Rådssekretariatet for Den europeiske union, som skal sende en bekreftet kopi til hver avtalepart.

Utferdiget i Brussel 12. september 2024

For Den europeiske union

For Island

For Fyrstedømmet Liechtenstein

For Kongeriket Norge

Samtykke til ratifikasjon av avtale mellom EU, Island, Liechtenstein og Norge om en EØS-finansieringsordning for perioden mai 2021 – april 2028, avtale mellom Norge og EU om en norsk finansieringsordning for perioden mai 2021 – april 2028 og tilleggsprotokoll til avtalen mellom EØF og Norge, alle av 12. september 2024

Vedlegg

Protokoll 38d om EØS-finansieringsordningen (2021–2028)

ARTIKKEL 1

(1) Formål

Island, Liechtenstein og Norge (heretter kalt «EFTA-statene») skal bidra til å minske økonomiske og sosiale forskjeller i Det europeiske økonomiske samarbeidsområde, og til å styrke sine forbindelser med mottakerstatene, gjennom finansielle bidrag innenfor de prioriterte temaområdene angitt i artikkel 3¹.

(2) Felles verdier og prinsipper

EØS-finansieringsordningen (2021–2028) er tuftet på de felles verdiene og prinsippene respekt for menneskeverdet, frihet, demokrati, likhet, rettsstatsprinsipper og respekt for menneskerettighetene, herunder rettighetene til personer som tilhører minoriteter.

Alle programmer og tiltak som finansieres av EØS-finansieringsordningen, skal være i samsvar med respekt for disse verdiene og prinsippene, og skal avstå fra å støtte aktiviteter der dette ikke er tilfelle. Gjennomføringen av dem skal være i samsvar med de grunnleggende rettighetene og forpliktelsene som er nedfelt i relevante instrumenter og standarder.

ARTIKKEL 2

Forpliktelser

Det finansielle bidraget fastsatt i artikkel 1 skal være på 1 705 millioner euro. Et ytterligere finansielt bidrag på 100 millioner euro skal også stilles til rådighet for prosjekter knyttet til utfordringer som følge av invasjonen av Ukraina. Disse bidragene skal stilles til rådighet for tilsagn i årlige deler på 257,86 millioner euro i perioden fra 1. mai 2021 til og med 30. april 2028.

Det samlede beløpet skal bestå av landsspesifikke tildelinger som omhandlet i artikkel 6 samt midlene omhandlet i artikkel 7.

ARTIKKEL 3

(1) Prioriterte temaområder

De landsspesifikke tildelingene skal stilles til rådighet innenfor følgende prioriterte temaområder:

- (a) Europeisk grønn omstilling
- (b) Demokrati, rettsstatsprinsipper og menneskerettigheter
- (c) Sosial inkludering og samfunnsmessig robusthet

Innenfor disse prioriterte temaområdene angis programområdene i vedlegget til denne protokoll. Innholdet i disse programområdene vil være gjensvar for samråd med mottakerstatene.

(2) Mottakerstatenes behov

Programområdene skal velges, konsentreres og tilpasses ut fra de forskjellige behovene i hver enkelt mottakerstat og under hensyn til statens størrelse og bidragsbeløpet. Framgangsmåten som skal følges, er fastsatt i artikkel 9 nr. 5.

ARTIKKEL 4

(1) Intensjonsavtaler

For å oppnå konsentrasjon og for å sikre effektiv gjennomføring i tråd med de overordnede målene omhandlet i artikkel 1, og idet det tas hensyn til EUs politikk og landsspesifikke anbefalinger samt til partnerskapsavtaler inngått mellom medlemsstatene og Europakommisjonen, skal EFTA-statene inngå en intensjonsavtale med hver mottakerstat i samsvar med artikkel 9 nr. 5.

(2) Samråd med Europakommisjonen

Samråd med Europakommisjonen skal foregå på et strategisk plan og skal finne sted under forhandlingene om intensjonsavtalene for å fremme komplementaritet og synergier med EUs utjevningpolitikk.

ARTIKKEL 5

(1) Samfinansiering

Når det gjelder programmer under landsspesifikke tildelinger som mottakerstatene skal ha gjennomføringsansvar for, skal bidraget fra EFTA ikke overstige 85 % av programkostnaden, med mindre EFTA-statene beslutter noe annet.

(2) Statsstøtte

Gjeldende statsstøtteregler skal overholdes.

(3) Ansvar

EFTA-statenes ansvar for prosjektene er begrenset til å tilføre midler i samsvar med den fastsatte planen. EFTA-statene påtar seg følgende ikke noe ansvar overfor tredjeparter.

¹ I denne protokoll skal henvisninger til artikler, med mindre annet er angitt, forstås som henvisninger til artikler i denne protokoll.

Samtykke til ratifikasjon av avtale mellom EU, Island, Liechtenstein og Norge om en EØS-finansieringsordning for perioden mai 2021 – april 2028, avtale mellom Norge og EU om en norsk finansieringsordning for perioden mai 2021 – april 2028 og tilleggsprotokoll til avtalen mellom EØF og Norge, alle av 12. september 2024

ARTIKKEL 6

Landsspesifikke tildelinger

De landsspesifikke tildelingene skal stilles til rådighet for følgende mottakerstater: Bulgaria, Estland, Hellas, Kroatia, Kypros, Latvia, Litauen, Malta, Polen, Portugal, Romania, Slovakia, Slovenia, Tsjekia og Ungarn, etter følgende fordelingsnøkkel:

Mottakerstat	Beløp (euro)
Bulgaria	132 807 931
Kroatia	68 018 840
Kypros	9 014 276
Tsjekia	115 163 505
Estland	36 750 087
Hellas	159 320 451
Ungarn	129 868 485
Latvia	56 013 268
Litauen	60 274 987
Malta	5 710 418
Polen	472 614 415
Portugal	126 276 741
Romania	304 642 069
Slovakia	66 843 694
Slovenia	25 580 833

De angitte beløpene omfatter de landsspesifikke tildelingene som skal stilles til rådighet for hver mottakerstat i samsvar med artikkel 9 nr. 5 samt den andelen av fondet for sivilt samfunn nevnt i artikkel 7 som skal komme hver mottakerstat til gode.

ARTIKKEL 7

Innenfor EØS-finansieringsordningen skal det stilles to fond til rådighet. De skal bidra til å nå målene for EØS-finansieringsordningen (2021–2028) slik de er definert i artikkel 1, og til de prioriterte temaområdene nevnt i artikkel 3. EFTA-statene kan delta som partnere i fondene.

Fondet for sivilt samfunn

10 % av det samlede beløpet skal settes av til et fond for det sivile samfunnet. Fordelingsnøkkelen for mottakerstatene er fastsatt i artikkel 6.

5 % av fondet skal gå til tverrnasjonale tiltak.

Fondet for kapasitetsbygging og samarbeid med internasjonale organisasjoner og institusjoner

2 % av det samlede beløpet skal settes av til et fond for kapasitetsbygging og samarbeid med internasjonale organisasjoner og institusjoner, blant annet Europarådet, OECD og Den europeiske unions byrå for grunnleggende rettigheter (FRA). Dette fondet skal fremme de prioriterte temaområdene i mottakerstatene.

ARTIKKEL 8

(1) Samordning med den norske finansieringsordningen

Det finansielle bidraget omhandlet i denne protokoll skal nøye samordnes med det bilaterale bidraget fra Norge som stilles til rådighet gjennom den norske finansieringsordningen. EFTA-statene skal særlig sikre at prosedyrene og gjennomføringsbestemmelsene i all hovedsak er de samme for begge finansieringsordningene.

(2) Samordning med EUs utjevningsspolitikk

Det skal eventuelt tas nødvendig hensyn til relevante endringer i EUs utjevningsspolitikk.

ARTIKKEL 9

Følgende skal gjelde for gjennomføringen av EØS-finansieringsordningen:

(1) Samarbeid

Målene for EØS-finansieringsordningen nevnt i artikkel 1 skal følges opp i nært samarbeid mellom mottakerstatene og EFTA-statene, med respekt for verdiene og prinsippene og under overholdelse av rettighetene og forpliktelsene nevnt i artikkel 1 nr. 2.

(2) Gjennomføringsprinsipper

I alle faser av gjennomføringen skal det gjelde den høyeste grad av åpenhet, ansvarlighet og kostnadseffektivitet, samtidig som prinsippene for godt styresett, partnerskap og flernivåstyring, bærekraftig utvikling og kjønnslikestilling samt ikke-diskriminering etterleves.

(3) Forvaltning av fondene

EFTA-statene skal drive og ha ansvaret for gjennomføringen, herunder forvaltning og kontroll, av de to fondene nevnt i artikkel 7.

(4) Komité for finansieringsordningen

EFTA-statene skal nedsette en komité for den overordnede forvaltningen av EØS-finansieringsordningen. Nærmere bestemmelser

Samtykke til ratifikasjon av avtale mellom EU, Island, Liechtenstein og Norge om en EØS-finansieringsordning for perioden mai 2021 – april 2028, avtale mellom Norge og EU om en norsk finansieringsordning for perioden mai 2021 – april 2028 og tilleggsprotokoll til avtalen mellom EØF og Norge, alle av 12. september 2024

om gjennomføringen av EØS-finansieringsordningen, herunder forenklingstiltak med sikte på å sikre effektiv og virkningsfull gjennomføring, vil bli utferdiget av EFTA-statene etter samråd med mottakerstatene, som kan bistås av Europakommisjonen. EFTA-statene skal søke å utferdige disse bestemmelsene før intensjonsavtalene undertegnes.

(5) Forhandlinger om intensjonsavtaler

EFTA-statene skal inngå en intensjonsavtale med hver mottakerstat om den respektive landsspesifikke tildelingen, med unntak for midlene nevnt i artikkel 7 og nr. 3 i denne artikkelen. Intensjonsavtalen skal fastsette programmene, fordelingen av midler mellom programområdene, strukturene for forvaltning og kontroll og gjeldende vilkår.

(6) Gjennomføring

- (a) På grunnlag av intensjonsavtalen skal mottakerstatene framlegge forslag til spesifikke programmer for EFTA-statene, som skal vurdere og godkjenne forslagene og inngå avtaler om støtte, med relevante vilkår, risikovurdering og risikoreduksjon, med mottakerstatene for hvert program.
- (b) Ansvar for gjennomføringen av de avtalte programmene skal pålegges mottakerstatene, som skal sørge for et egnet styrings- og kontrollsystem for å sikre fornuftig gjennomføring og forvaltning.
- (c) EFTA-statene kan utføre kontroller i henhold til sine interne krav. Mottakerstatene skal sørge for all nødvendig bistand, opplysninger og dokumentasjon for dette formål.
- (d) For å sikre at forpliktelsene overholdes kan EFTA-statene etter en vurdering og etter å ha hørt mottakerstaten, treffe hensiktsmessige og forholdsmessige tiltak, herunder stanse utbetalinger og kreve tilbakebetaling av midler.
- (e) Der det er egnet skal det benyttes partnerskap i forberedelsen, gjennomføringen, oppfølgingen og vurderingen av det finansielle bidraget, for å sikre bred deltakelse. Partnerne kan blant annet omfatte lokale, regionale og nasjonale styringsnivåer samt privat sektor, det sivile samfunn og partene i arbeidslivet i mottakerstatene og i EFTA-statene.
- (f) Ethvert prosjekt under programmene i mottakerstatene kan gjennomføres i samarbeid med blant annet enheter basert i mottakerstatene og EFTA-statene, i sam-

svar med gjeldende regler for offentlige anskaffelser.

(7) Forvaltningskostnader

EFTA-statenes forvaltningskostnader skal dekket av det samlede beløpet nevnt i artikkel 2 og spesifiseres i gjennomføringsbestemmelsene angitt i nr. 4 i denne artikkelen. Forvaltningskostnadene for fondene nevnt i artikkel 7 vil bli dekket av beløpet som er tildelt fondene.

(8) Rapportering

EFTA-statene skal rapportere om sitt bidrag til målene for EØS-finansieringsordningen.

ARTIKKEL 10

Gjennomgang

Ved utløpet av perioden angitt i artikkel 2 og med forbehold for rettighetene og forpliktelsene som følger av EØS-avtalen, skal avtalepartene i lys av EØS-avtalens artikkel 115 på nytt vurdere behovet for å minske de økonomiske og sosiale forskjellene innenfor Det europeiske økonomiske samarbeidsområde.

Vedlegg til protokoll 38d

- Grønn omstilling
- Grønn virksomhet og innovasjon
- Forskning og innovasjon
- Utdanning, opplæring og ungdomssyssetting
- Kultur
- Lokal utvikling, godt styresett og inkludering
- Inkludering og myndiggjøring av rom
- Folkehelse
- Forebygging av og beredskap for katastrofer
- Justissektoren, herunder vold i hjemmet og kjønnsbasert vold, adgang til rettslig prøving, kriminalomsorg, alvorlig og organisert kriminalitet
- Asyl, migrasjon og integrasjon
- Institusjonelt samarbeid og kapasitetsbygging

Mottakerstatene vil også dra nytte av prosjekter finansiert av:

- Fondet for sivilt samfunn
- Fondet for kapasitetsbygging og samarbeid med internasjonale organisasjoner og institusjoner

Kjønnslikestilling og digitalisering skal integreres i og utgjøre en del av alle relevante programområder.

Vedlegg 2

Avtale mellom Kongeriket Norge og Den europeiske union om en norsk finansieringsordning for perioden mai 2021 – april 2028

ARTIKKEL 1

1. Formål

Kongeriket Norge påtar seg å bidra til å minske økonomiske og sosiale forskjeller i Det europeiske økonomiske samarbeidsområde, og til å styrke sine forbindelser med mottakerstatene, gjennom en egen norsk finansieringsordning innenfor de prioriterte temaområdene angitt i artikkel 3¹.

2. Felles verdier og prinsipper

Den norske finansieringsordningen (2021–2028) er tuftet på de felles verdiene og prinsippene respekt for menneskerettighetene, frihet, demokrati, likhet, rettsstatsprinsipper og respekt for menneskerettighetene, herunder rettighetene til personer som tilhører minoriteter.

Alle programmer og tiltak som finansieres av den norske finansieringsordningen skal være i samsvar med respekt for disse verdiene og prinsippene, og skal avstå fra å støtte aktiviteter der dette ikke er tilfelle. Gjennomføringen av dem skal være i samsvar med de grunnleggende rettighetene og forpliktelsene som er nedfelt i relevante instrumenter og standarder.

ARTIKKEL 2

Forpliktelser

Det finansielle bidraget fastsatt i artikkel 1 skal være på 1 380 millioner euro. Et ytterligere finansielt bidrag på 83 millioner euro skal også stilles til rådighet for prosjekter knyttet til utfordringer som følge av invasjonen av Ukraina. Disse bidragene skal stilles til rådighet for tilsagn i årlige deler på 209 millioner euro i perioden fra 1. mai 2021 til og med 30. april 2028.

¹ I denne avtalen skal henvisninger til artikler, med mindre annet er angitt, forstås som henvisninger til artikler i denne avtalen.

Det samlede beløpet skal bestå av landsspesifikke tildelinger som omhandlet i artikkel 6 samt midlene omhandlet i artikkel 7.

ARTIKKEL 3

1. Prioriterte temaområder

De landsspesifikke tildelingene skal stilles til rådighet innenfor følgende prioriterte temaområder:

- (a) Europeisk grønn omstilling
- (b) Demokrati, rettsstatsprinsipper og menneskerettigheter
- (c) Sosial inkludering og samfunnsmessig robusthet

Innenfor disse prioriterte temaområdene angis programområdene i vedlegget til denne avtalen. Innholdet i disse programområdene vil være gjenstand for samråd med mottakerstatene.

2. Mottakerstatenes behov

Programområdene skal velges, konsentreres og tilpasses ut fra de forskjellige behovene i hver enkelt mottakerstat og under hensyn til statens størrelse og bidragsbeløpet. Framgangsmåten som skal følges, er fastsatt i artikkel 9 nr. 5.

ARTIKKEL 4

1. Intensjonsavtaler

For å oppnå konsentrasjon og for å sikre effektiv gjennomføring i tråd med de overordnede målene omhandlet i artikkel 1, og idet det tas hensyn til EUs politikk og landsspesifikke anbefalinger samt til partnerskapsavtaler inngått mellom medlemsstatene og Europakommisjonen, skal Kongeriket Norge inngå en intensjonsavtale med hver mottakerstat i samsvar med artikkel 9 nr. 5.

2. Samråd med Europakommisjonen

Samtykke til ratifikasjon av avtale mellom EU, Island, Liechtenstein og Norge om en EØS-finansieringsordning for perioden mai 2021 – april 2028, avtale mellom Norge og EU om en norsk finansieringsordning for perioden mai 2021 – april 2028 og tilleggsprotokoll til avtalen mellom EØF og Norge, alle av 12. september 2024

Samråd med Europakommisjonen skal foregå på et strategisk plan og skal finne sted under forhandlingene om intensjonsavtalene for å fremme komplementaritet og synergier med EUs utjevningsspolitikk.

De angitte beløpene omfatter de landsspesifikke tildelingene som skal stilles til rådighet for hver mottakerstat i samsvar med artikkel 9 nr. 5, samt den andelen av fondet for sivilt samfunn nevnt i artikkel 7 som skal komme hver mottakerstat til gode.

ARTIKKEL 5

1. Samfinansiering

Når det gjelder programmer under landsspesifikke tildelinger som mottakerstatene skal ha gjennomføringsansvar for, skal bidraget fra Kongeriket Norge ikke overstige 85 % av programkostnaden, med mindre Kongeriket Norge beslutter noe annet.

2. Statsstøtte

Gjeldende statsstøtteregler skal overholdes.

3. Ansvar

Kongeriket Norges ansvar for prosjektene er begrenset til å tilføre midler i samsvar med den fastsatte planen. Kongeriket Norge påtar seg følgelig ikke noe ansvar overfor tredjeparter.

ARTIKKEL 6

Landsspesifikke tildelinger

De landsspesifikke tildelingene skal stilles til rådighet for følgende mottakerstater: Bulgaria, Estland, Kroatia, Kypros, Latvia, Litauen, Malta, Polen, Romania, Slovakia, Slovenia, Tsjekkia og Ungarn etter følgende fordelingsnøkkel:

Mottakerstat	Beløp (euro)
Bulgaria	127 197 491
Kroatia	65 092 127
Kypros	8 613 472
Tsjekkia	110 034 588
Estland	35 081 761
Ungarn	124 271 436
Latvia	53 529 539
Litauen	57 575 226
Malta	5 462 877
Polen	452 283 429
Romania	291 616 358
Slovakia	63 904 256
Slovenia	24 437 440

ARTIKKEL 7

Innenfor den norske finansieringsordningen skal det stilles tre fond til rådighet. De skal bidra til å nå målene for den norske finansieringsordningen (2021–2028) slik de er definert i artikkel 1, og til de prioriterte temaområdene nevnt i artikkel 3. Norske enheter kan delta som partnere i fondene.

1. Fondet for sivilt samfunn

10 % av det samlede beløpet skal settes av til et fond for det sivile samfunnet. Fordelingsnøkkelen for mottakerstatene er fastsatt i artikkel 6.

5 % av fondet skal gå til tverrnasjonale tiltak.

2. Fondet for kapasitetsbygging og samarbeid med internasjonale organisasjoner og institusjoner

2 % av det samlede beløpet skal settes av til et fond for kapasitetsbygging og samarbeid med internasjonale organisasjoner og institusjoner, blant annet Europarådet, OECD og Den europeiske unions byrå for grunnleggende rettigheter (FRA). Dette fondet skal fremme de prioriterte temaområdene i mottakerstatene.

3. Fondet for dialog mellom partene i arbeidslivet og anstendig arbeid

1 % av det samlede beløpet skal settes av til et fond for dialog mellom partene i arbeidslivet og anstendig arbeid.

ARTIKKEL 8

1. Samordning med EØS-finansieringsordningen

Det finansielle bidraget omhandlet i artikkel 1 skal nøye samordnes med bidraget fra EFTA-statene som stilles til rådighet gjennom EØS-finansieringsordningen. Kongeriket Norge skal særlig sikre at prosedyrene og gjennomføringsbestemmelsene i all hovedsak er de samme for begge finansieringsordningene.

2. Samordning med EUs utjevningsspolitikk

Det skal eventuelt tas nødvendig hensyn til relevante endringer i EUs utjevningsspolitikk.

Samtykke til ratifikasjon av avtale mellom EU, Island, Liechtenstein og Norge om en EØS-finansieringsordning for perioden mai 2021 – april 2028, avtale mellom Norge og EU om en norsk finansieringsordning for perioden mai 2021 – april 2028 og tilleggsprotokoll til avtalen mellom EØF og Norge, alle av 12. september 2024

ARTIKKEL 9

Følgende skal gjelde for gjennomføringen av den norske finansieringsordningen:

1. Samarbeid

Målene for den norske finansieringsordningen nevnt i artikkel 1 skal følges opp i nært samarbeid mellom mottakerstatene og Kongeriket Norge, med respekt for verdiene og prinsippene og under overholdelse av rettighetene og forpliktelsene nevnt i artikkel 1 nr. 2.

2. Gjennomføringsprinsipper

I alle faser av gjennomføringen skal det gjelde den høyeste grad av åpenhet, ansvarlighet og kostnadseffektivitet, samtidig som prinsippene for godt styresett, partnerskap og flernivåstyring, bærekraftig utvikling og kjønnslikestilling samt ikke-diskriminering etterleves.

3. Forvaltning av fondene

Kongeriket Norge skal drive og ha ansvaret for gjennomføringen, herunder forvaltning og kontroll, av de tre fondene nevnt i artikkel 7.

4. Forvaltning fra Kongeriket Norges side

Kongeriket Norge, eller et organ utnevnt av Kongeriket Norge, skal være ansvarlig for den overordnede forvaltningen av den norske finansieringsordningen. Nærmere bestemmelser om gjennomføringen av den norske finansieringsordningen, herunder forenklingstiltak med sikte på å sikre effektiv og virkningsfull gjennomføring, vil bli utferdiget av Kongeriket Norge etter samråd med mottakerstatene, som kan bistås av Europakommisjonen. Kongeriket Norge skal søke å utferdige disse bestemmelsene før intensjonsavtalene undertegnes.

5. Forhandlinger om intensjonsavtaler

Kongeriket Norge skal inngå en intensjonsavtale med hver mottakerstat om den respektive landsspesifikke tildelingen, med unntak for midlene nevnt i artikkel 7 og nr. 3 i denne artikkelen. Intensjonsavtalen skal fastsette programmene, fordelingen av midler mellom programområdene, strukturene for forvaltning og kontroll og gjeldende vilkår.

6. Gjennomføring

a) På grunnlag av intensjonsavtalen skal mottakerstatene framlegge forslag til spesifikke programmer for Kongeriket Norge, som skal vurdere og godkjenne forslagene og inngå avtaler om støtte, med relevante vilkår, risikovurdering og risikoreduksjon, med mottakerstatene for hvert program.

b) Ansvaret for gjennomføringen av de avtalte programmene skal pålegges mottakerstatene, som skal sørge for et egnet sty-

rings- og kontrollsystem for å sikre fornuftig gjennomføring og forvaltning.

c) Kongeriket Norge kan utføre kontroller i samsvar med sine interne krav. Mottakerstatene skal sørge for all nødvendig bistand, opplysninger og dokumentasjon for dette formål.

d) For å sikre at forpliktelsene overholdes, kan Kongeriket Norge etter en vurdering og etter å ha hørt mottakerstaten, treffe hensiktsmessige og forholdsmessige tiltak, herunder stanse utbetalinger og kreve tilbakebetaling av midler.

e) Der det er egnet, skal det benyttes partnerskap i forberedelsen, gjennomføringen, oppfølgingen og vurderingen av det finansielle bidraget for å sikre bred deltakelse. Partnerne kan blant annet omfatte lokale, regionale og nasjonale styringsnivåer samt privat sektor, det sivile samfunn og partene i arbeidslivet i mottakerstatene og i Kongeriket Norge.

f) Ethvert prosjekt under programmene i mottakerstatene kan gjennomføres i samarbeid med blant annet enheter basert i mottakerstatene og Kongeriket Norge, i samsvar med gjeldende regler for offentlige anskaffelser.

7. Forvaltningskostnader

Kongeriket Norges forvaltningskostnader skal dekkes av det samlede beløpet nevnt i artikkel 2 og spesifiseres i gjennomføringsbestemmelsene angitt i nr. 4 i denne artikkelen. Forvaltningskostnadene for fondene nevnt i artikkel 7 vil bli dekket av beløpet som er tildelt fondene.

8. Rapportering

Kongeriket Norge skal rapportere om sitt bidrag til målene for den norske finansieringsordningen.

ARTIKKEL 10

1. Denne avtale skal ratifiseres eller godkjennes av avtalepartene i samsvar med den enkelte parts prosedyrer. Ratifikasjons- eller godkjenningssdokumentene skal deponeres i Rådsekretariatet for Den europeiske union.

2. Den skal tre i kraft den første dag i den andre måned etter at det siste ratifikasjons- eller godkjenningssdokumentet ble deponert.

3. Inntil prosedyrene nevnt i nr. 1 og 2 er fullført, får denne avtale midlertidig anvendelse fra den første dag i den første måned etter at siste underretning om dette er blitt deponert.

Samtykke til ratifikasjon av avtale mellom EU, Island, Liechtenstein og Norge om en EØS-finansieringsordning for perioden mai 2021 – april 2028, avtale mellom Norge og EU om en norsk finansieringsordning for perioden mai 2021 – april 2028 og tilleggsprotokoll til avtalen mellom EØF og Norge, alle av 12. september 2024

ARTIKKEL 11

Denne avtale, som er utarbeidet i ett eksemplar på bulgarsk, dansk, engelsk, estisk, finsk, fransk, gresk, irsk, italiensk, kroatisk, latvisk, litauisk, maltesisk, nederlandsk, norsk, polsk, portugisisk, rumensk, slovakisk, slovensk, spansk, svensk, tsjekkisk, tysk og ungarsk, med samme gyldighet for hvert av språkene, skal deponeres i Rådssekretariatet for Den europeiske union, som skal sende en bekreftet kopi til hver avtalepart.

Utferdiget i Brussel 12. september 2024

For Den europeiske union

For Kongeriket Norge

VEDLEGG

- Grønn omstilling
- Grønn virksomhet og innovasjon
- Forskning og innovasjon
- Utdanning, opplæring og ungdomssyssetting

- Kultur
- Lokal utvikling, godt styresett og inkludering
- Inkludering og myndiggjøring av rom
- Folkehelse
- Forebygging av og beredskap for katastrofer
- Justissektoren, herunder vold i hjemmet og kjønnsbasert vold, adgang til rettslig prøving, kriminalomsorg, alvorlig og organisert kriminalitet
- Asyl, migrasjon og integrasjon
- Institusjonelt samarbeid og kapasitetsbygging

Mottakerstatene vil også dra nytte av prosjekter finansiert av:

- Fondet for sivil samfunn
- Fondet for kapasitetsbygging og samarbeid med internasjonale organisasjoner og institusjoner
- Fondet for dialog mellom partene i arbeidslivet og anstendig arbeid

Kjønnslikestilling og digitalisering skal integreres i og utgjøre en del av alle relevante programområder.

Vedlegg 3

Tilleggsprotokoll til avtalen mellom Det europeiske økonomiske fellesskap og Kongeriket Norge

DEN EUROPEISKE UNION

og

KONGERIKET NORGE

SOM VISER TIL avtalen mellom Det europeiske økonomiske fellesskap og Kongeriket Norge undertegnet 14. mai 1973, heretter kalt «avtalen», og til de eksisterende ordninger for handel med fisk og fiskevarer mellom Norge og Fellesskapet,

SOM VISER TIL tilleggsprotokollen til avtalen mellom Det europeiske økonomiske fellesskap og Kongeriket Norge om særbestemmelser for perioden 2014–2021 som gjelder import til Unionen av visse fiskeslag og fiskevarer, særlig artikkel 1,

HAR BESLUTTET Å INNGÅ DENNE PROTOKOLL:

Artikkel 1

1. Særbestemmelsene som gjelder for innførsel til Den europeiske union av visse fiskeslag og fiskevarer med opprinnelse i Norge, er fastsatt i denne protokoll og vedlegget til protokollen.
2. De årlige tollfrie kvotene er fastsatt i vedlegget til denne protokoll. Disse kvotene gjelder for perioden fra 1. mai 2021 til 30. april 2028. Størrelsen på kvotene skal vurderes på nytt ved utgangen av denne perioden, idet det tas hensyn til alle relevante interesser.

Artikkel 2

1. Tollkvotene skal åpnes den datoen denne protokolls midlertidige anvendelse trer i kraft, i samsvar med prosedyrene fastsatt i artikkel 5 nr. 3.
2. Den første tollkvoten skal være tilgjengelig fra datoen for den midlertidige anvendelsen av denne protokoll fram til 30. april 2024. Fra 1. mai 2024 skal nye tollkvoter tildeles årlig fra 1. mai til 30. april, inntil utløpet av perioden nevnt i artikkel 1 i denne protokoll.
3. Tollkvotemengdene for perioden fra 1. mai 2021 fram til den midlertidige anvendelsen av denne protokoll skal fordeles proporsjonalt og

gjøres tilgjengelig for resten av perioden angitt i artikkel 1 i denne protokoll

4. Dersom tollkvotene omhandlet i artikkel 1 ikke er oppbrukt i tidsrommet nevnt i artikkel 1, og dersom en senere protokoll som fastsetter tollfrie kvoter for de samme produktene ikke får midlertidig anvendelse, kan import fra Norge skje for den gjenværende akkumulerte kvotemengden av disse tollkvotene i inntil 2 år etter utløpet av tidsrommet nevnt i artikkel 1, men ikke lenger enn den midlertidige anvendelsen av en senere protokoll som fastsetter tollfrie kvoter for de samme produktene.

Artikkel 3

1. Norge skal treffe de tiltak som er nødvendige for å sikre videreføring av ordningen som tillater fri transitt av fisk og fiskerivarer som ilandføres i Norge fra fartøyer som seiler under flagget til en medlemsstat i Den europeiske union.
2. Ordningen skal gjelde i inntil to år etter utløpet av perioden nevnt i artikkel 1, men ikke lenger enn den midlertidige anvendelsen av en senere protokoll.

Artikkel 4

Opprinnelsesreglene som gjelder for tollkvotene oppført i vedlegget til denne protokoll, skal være de som er angitt i protokoll 3 til avtalen mellom Det europeiske økonomiske fellesskap og Kongeriket Norge undertegnet 14. mai 1973.

Artikkel 5

1. Denne protokoll skal ratifiseres eller godkjennes av avtalepartene etter den enkelte parts prosedyrer. Ratifikasjons- eller godkjenningssdokumentene skal deponeres i Rådssekretariatet for Den europeiske union.
2. Den skal tre i kraft den første dag i den andre måned etter at det siste ratifikasjons- eller godkjenningssdokumentet er blitt deponert.

Samtykke til ratifikasjon av avtale mellom EU, Island, Liechtenstein og Norge om en EØS-finansieringsordning for perioden mai 2021 – april 2028, avtale mellom Norge og EU om en norsk finansieringsordning for perioden mai 2021 – april 2028 og tilleggsprotokoll til avtalen mellom EØF og Norge, alle av 12. september 2024

3. Inntil prosedyrene nevnt i nr. 1 og 2 i denne artikkel er fullført, får denne protokoll midlertidig anvendelse fra den første dag i den tredje måned etter at siste underretning om dette er deponert.

union, som skal sende en bekreftet kopi til hver avtalepart.

Utferdiget i Brussel 12. september 2024

For Den europeiske union

For Kongeriket Norge

Artikkel 6

Denne protokoll, som er utarbeidet i ett eksemplar på bulgarsk, dansk, engelsk, estisk, finsk, fransk, gresk, irsk, italiensk, kroatisk, latvisk, litauisk, maltesisk, nederlandsk, norsk, polsk, portugisisk, rumensk, slovakisk, slovensk, spansk, svensk, tsjekkisk, tysk og ungarsk, med samme gyldighet for hver av tekstene, skal deponeres i Rådssekretariatet for Den europeiske

Vedlegg

Særbestemmelser omhandlet i artikkel 1 i protokollen

I tillegg til de eksisterende permanente tollfrie kvotene skal Den europeiske union innrømme produkter med opprinnelse i Norge følgende årlige tollfrie kvoter:

KN-kode	Vareslag	Årlig (1.5.–30.4.) tollkvotemengde i nettovekt med mindre annet er angitt ¹
0303 51 00	Sild av artene <i>Clupea harengus</i> og <i>Clupea pallasii</i> , fryst ²	25 000 tonn
0303 55 90	Taggmakrell (hestmakrell) (<i>Trachurus</i> spp.), fryst (unntatt atlantisk hestmakrell og chilensk hestmakrell)	5 000 tonn
0303 59 90	Fryst indisk makrell (<i>Rastrelliger</i> spp.), kongemakrell (<i>Scomberomorus</i> spp.), taggmakrell (hestmakrell) (<i>Caranx</i> spp.), smørfisk (<i>Pampus</i> spp.), stillehavsmakrellgjedde (<i>Cololabis saira</i>), alminnelig hestmakrell (<i>Decapterus</i> spp.), lodde (<i>Mallotus villosus</i>), pelamide (<i>Sarda</i> spp.), marlin, seilfisk og spydfisk (<i>Istiophoridae</i>)	
0303 69 90	Fryst fisk av familiene <i>Bregmacerotidae</i> , <i>Euclichthyidae</i> , <i>Gadidae</i> , <i>Macrouridae</i> , <i>Melanonidae</i> , <i>Merlucciidae</i> , <i>Moridae</i> og <i>Muraenolepididae</i> (unntatt torsk, hyse, sei, lysing, alaskatheragra (Alaska pollack), kolmule, polartorsk (<i>Boreogadus saida</i>), hvitting, lyr, hoki (newzealandsk langhale (<i>Macruronus novaezealandiae</i>)) og lange)	
0303 82 00	Skater og rokker (<i>Rajidae</i>), fryst	
0303 89 90	Fryst fisk ikke nevnt ellers	
0304 86 00	Fryste sildefileter av artene <i>Clupea harengus</i> og <i>Clupea pallasii</i>	65 000 tonn
0304 99 23	Kjøtt (herunder opphakk) og lapper av sild (<i>Clupea harengus</i> og <i>Clupea pallasii</i>), fryst	
ex 0304 49 90	Ferske eller kjølte sildefileter	
0304 59 50	Ferske eller kjølte sildelapper	
0309 10 00	Mel og pelleter av fisk, egnet til konsum	1 000 tonn
1604 12 91	Sild, krydret og/eller konservert med eddik, i saltlake	28 000 tonn
1604 12 99		netto tørrvekt

Samtykke til ratifikasjon av avtale mellom EU, Island, Liechtenstein og Norge om en EØS-finansieringsordning for perioden mai 2021 – april 2028, avtale mellom Norge og EU om en norsk finansieringsordning for perioden mai 2021 – april 2028 og tilleggsprotokoll til avtalen mellom EØF og Norge, alle av 12. september 2024

KN-kode	Vareslag	Årlig (1.5.–30.4.) tollkvotemengde i nettovekt med mindre annet er angitt ¹
1605 21 10 1605 21 90 1605 29 00	Reker, pillede og fryste, bearbeidet eller konservert	7 000 tonn
1604 11 00	Laks, tilberedt eller konservert, hel eller i stykker, men ikke opphakket	1 250 tonn
0305 41 00	Røykt laks, herunder fileter, unntatt spiselige biprodukter av fisk	2 500 tonn
0306 16 99 0306 17 93	Fryste reker av familien <i>Pandalidae</i>	1 000 tonn
0302 19 00 0302 22 00 0302 43 90 0302 59 20 0302 59 30 0302 81 15 0302 89 31 0302 91 00 0302 99 00	Fersk eller kjølt fisk	5 100 tonn
0303 19 00 0303 53 90 0303 89 31 0303 89 39 0303 91 90 0303 99 00	Fryst fisk	6 850 tonn
0304 52 00 0304 73 00 0304 99 21 0304 99 99	Ferske, kjølte eller fryste fiskefileter	3 600 tonn

¹ Mengder kan tilføyes i samsvar med artikkel 2 nr. 3 i denne protokoll.

² Tollkvoten skal ikke benyttes for varer som skal frigis for fri omsetning i perioden 15. februar til 15. juni.

=====